

Fact Sheet จังหวัดปทุมธานี

เอกสารอ้างอิง	2
1. อำเภอเมืองปทุมธานี	6
2. อำเภอลองหลวง	11
3. อำเภอธัญบุรี	17
4. อำเภอหนองเสือ	22
5. อำเภอลาดหลุมแก้ว	26
6. อำเภอลำลูกกา	30
7. อำเภอสามโคก	35

เอกสารอ้างอิง

1. ประวัติศาสตร์ อำเภอลำลูกกา :

<https://th.wikipedia.org/wiki/%E0%B8%AD%E0%B8%B3%E0%B9%80%E0%B8%A0%E0%B8%AD%E0%B8%A5%E0%B8%B3%E0%B8%A5%E0%B8%B9%E0%B8%81%E0%B8%81%E0%B8%B2>

2. รายชื่อโรงเรียนในจังหวัดปทุมธานี :

<https://th.wikipedia.org/wiki/%E0%B8%A3%E0%B8%B2%E0%B8%A2%E0%B8%8A%E0%B8%B7%E0%B9%88%E0%B8%AD%E0%B9%82%E0%B8%A3%E0%B8%87%E0%B9%80%E0%B8%A3%E0%B8%B5%E0%B8%A2%E0%B8%99%E0%B9%83%E0%B8%99%E0%B8%88%E0%B8%B1%E0%B8%87%E0%B8%AB%E0%B8%A7%E0%B8%B1%E0%B8%94%E0%B8%9B%E0%B8%97%E0%B8%B8%E0%B8%A1%E0%B8%98%E0%B8%B2%E0%B8%99%E0%B8%B5>

3. ประชากรในจังหวัดปทุมธานี : <https://stat.bora.dopa.go.th/StatMIS/#/ReportStat/2>

4. ตำบลในอำเภอลำลูกกา : <https://lamlukka.go.th/public/list/data/index/menu/1168>

5. ภาคอุตสาหกรรม อำเภอลำลูกกา <https://www.boi.go.th/>

6. ตลาดสี่มุมเมือง : <https://www.simummuangmarket.com/>

7. อสังหาริมทรัพย์ อำเภอลำลูกกา 1 : <https://www.ddproperty.com/>

8. อหังสาริมททรัพย์ อำเภอลำลูกกา 1 : <https://www.hipflat.co.th/>

9. กองทัพอากาศ : <https://www.rtaf.mi.th/>

10. สถิตินักเรียน: <https://edustatistics.moe.go.th/student13>

- ## 11. วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น

https://pathumpao.go.th/public/list_upload/backend/list_3611/files_12440_1.pdf

12. สถานที่ท่องเที่ยวอำเภอสามโคก

<https://blog.samkhok.org/%E0%B8%AA%E0%B8%96%E0%B8%B2%E0%B8%99%E0%B8%97%E0%B8%B5%E0%B9%88%E0%B8%97%E0%B9%88%E0%B8%AD%E0%B8%87%E0%B>

13. วิสาหกิจอำเภอสามโคก

14. ประเพณีท้องถิ่นอำเภอสามโคก

15. ประวัติอำเภอสามโคก

16. all about ปทุมธานี

17. จำนวนโรงเรียน ครู นักเรียน รายอำเภอ และหมอ

<https://pathumthani.nso.go.th/images/ebook/plan/presen2564.pdf>

18. ข้อมูลอำเภอลาดหลุมแก้ว

<https://th.wikipedia.org/wiki/%E0%B8%AD%E0%B8%B3%E0%B9%80%E0%B8%A0%E0%B8%AD%E0%B8%A5%E0%B8%B2%E0%B8%94%E0%B8%AB%E0%B8%A5%E0%B8%B8%E0%B8%A1%E0%B9%81%E0%B8%81%E0%B9%89%E0%B8%A7>

19. ข้อมูลพื้นฐานของจังหวัดปทุมธานี

<https://pathumthani.nso.go.th/images/ebook/plan/presen2564.pdf>

20. สถานที่ท่องเที่ยวอำเภอลำลูกกา : <https://travel.kapook.com/view258166.html>

21. กล้วยหอมทองปทุม ผลผลิตเฉลี่ย[https](https://www.prachachat.net/facebook-instant-article/news-257071#google_vignette)

[://www.prachachat.net/facebook-instant-article/news-257071#google_vignette](https://www.prachachat.net/facebook-instant-article/news-257071#google_vignette)

22. ภูมิปัญญาท้องถิ่น อ.คลองหลวง https://www.khlongsamlocal.go.th/view_file.php?id=1159

23. ประวัติศาสตร์ อ.คลองหลวง

<https://www.klongsi.go.th/history.html>

<https://khlongluang.go.th/public/list/data/index/menu/1142>

<https://th.wikipedia.org/wiki/%E0%B8%AD%E0%B8%B3%E0%B9%80%E0%B8%A0%E0%B8%AD%E0%B8%A5%E0%B8%B2%E0%B8%94%E0%B8%AB%E0%B8%A5%E0%B8%B8%E0%B8%A1%E0%B9%81%E0%B8%81%E0%B9%89%E0%B8%A7>

24. เนื้อที่ อ.คลองหลวง

<https://e-report.energy.go.th/area/Pratumthani.htm>

25. ภาคการเกษตร อ.คลองหลวง

<https://www.opsmoac.go.th/pathumthani-dwl-files-442991791233>

26. ภาคอุตสาหกรรม อ.คลองหลวง

<http://khlongluang.webthailocal.com/page.php?id=1872>

27. จำนวนหมอ อ.คลองหลวง

https://3doctor.hss.moph.go.th/main/rp_tambon?region=4&prov=MTM=&provn=4Lib4LiX4Li44Lih4LiY4Liy4LiZ4Li1&amid=1302&rn=4LiE4Lil4Lit4LiH4Lir4Lil4Lin4LiH

28. สถานที่ท่องเที่ยว อ.คลองหลวง

<https://khlongluangtravel.com/>

29. แผนพัฒนาท้องถิ่นที่อำเภอลำลูกกา :

<https://www.oic.go.th/FILEWEB/CABINFOCENTER22/DRAWER099/GENERAL/DATA0000/00000018.PDF>

30. ข้อมูลพื้นที่การเกษตร : https://pathumthani.doe.go.th/lamlukka/?page_id=14

31. ประวัติอำเภอเมืองปทุมธานี :

<https://district.cdd.go.th/muangpathum/about-us/%E0%B8%9B%E0%B8%A3%E0%B8%B0%E0%B8%A7%E0%B8%B1%E0%B8%95%E0%B8%B4%E0%B8%84%E0%B8%A7%E0%B8%B2%E0%B8%A1%E0%B9%80%E0%B8%9B%E0%B9%87%E0%B8%99%E0%B8%A1%E0%B8%B2/>

32. อำเภอเมืองปทุมธานี:

<https://th.wikipedia.org/wiki/%E0%B8%AD%E0%B8%B3%E0%B9%80%E0%B8%A0%E0%B8%AD%E0%B9%80%E0%B8%A1%E0%B8%B7%E0%B8%AD%E0%B8%87%E0%B8%9B%E0%B8%97%E0%B8%B8%E0%B8%A1%E0%B8%98%E0%B8%B2%E0%B8%99%E0%B8%B5>

33. ประเพณีอำเภอเมืองปทุมธานี

<https://www.hoteldirect.in.th/%E0%B9%80%E0%B8%97%E0%B8%A8%E0%B8%81%E0%B8%B2%E0%B8%A5/%E0%B8%9B%E0%B8%97%E0%B8%B8%E0%B8%A1%E0%B8%98%E0%B8%B2%E0%B8%99%E0%B8%B5/%E0%B9%80%E0%B8%A1%E0%B8%B7%E0%B8%AD%E0%B8%87%E0%B8%9B%E0%B8%97%E0%B8%B8%E0%B8%A1%E0%B8%98%E0%B8%B2%E0%B8%99%E0%B8%B5.html>

1. อำเภอเมืองปทุมธานี

ประวัติศาสตร์

อำเภอเมืองปทุมธานี เดิมชื่อ อำเภอบางกะดี ตั้งขึ้นตาม พ.ร.บ. ลักษณะปกครองท้องที่ ร.ศ 116 (พ.ศ. 2540) โดยที่ว่าการอำเภอตั้งอยู่ฝั่งตะวันตกของแม่น้ำเจ้าพระยา มีนายพันเป็นนายอำเภอคนแรกเมื่อ พ.ศ. 2440 ต่อมาในปี พ.ศ. 2460 ที่ตั้งอำเภอบางกะดีคับแคบประกอบกับพื้นที่ดินริมฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยาเกิดดินงอกขึ้นจนไม่สะดวกในการติดต่อสัญจรและจอดเรือสำหรับผู้มาติดต่อราชการ จึงย้ายอำเภอบางกะดีไปตั้งที่ตำบลบางปรอกฝั่งตะวันตกของแม่น้ำเจ้าพระยาติดกับศาลากลางจังหวัดปทุมธานี (หลังเก่า) และในปี พ.ศ.2481 ให้เปลี่ยนชื่ออำเภอบางกะดีเป็นอำเภอเมืองปทุมธานี

สังคม

- เนื้อที่ 125.151. ตารางกิโลเมตร
- ประชากรรวมทั้งหมด จำนวน 222,066 คน (ข้อมูลเดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2567) แบ่งเป็น
 - ประชากรชายจำนวน 104,719 คน
 - ประชากรหญิงจำนวน 160,712 คน
- มีเขตการปกครองแบบตำบลทั้งหมด จำนวน 10 ตำบล ดังนี้
 - ตำบลบางปรอก ประชากรชายจำนวน 10,614 คน และ ประชากรหญิงจำนวน 11,981 คน รวม 22,595 คน
 - ตำบลบ้านใหม่ประชากรชายจำนวน 7,310 คน และ ประชากรหญิงจำนวน 8,071 คน รวม 15,381 คน
 - ตำบลบ้านกลาง ประชากรชายจำนวน 6,244 คน และ ประชากรหญิงจำนวน 7,090 คน รวม 13,334 คน
 - ตำบลบ้านฉาง ประชากรชายจำนวน 4,749 คน และ ประชากรหญิงจำนวน 5,294 คน รวม 10,043 คน
 - ตำบลบ้านกระแซง ประชากรชายจำนวน 1,513 คน และ ประชากรหญิงจำนวน 1,608 คน รวม 3,121 คน
 - ตำบลบางเขแยงประชากรชายจำนวน 6,945 คน และ ประชากรหญิงจำนวน 7,498 คน รวม 14,443 คน

- ตำบลบางคูวัด ประชากรชายจำนวน 15,232 คน และ ประชากรหญิงจำนวน 17,588 คน รวม 32,820 คน
- ตำบลบางหลวง ประชากรชายจำนวน 4,249 คน และ ประชากรหญิงจำนวน 4,629 คน รวม 8,878 คน
- ตำบลบางเดื่อ ประชากรชายจำนวน 8,470 คน และ ประชากรหญิงจำนวน 9,488 คน รวม 17,958 คน
- ตำบลบางพูด ประชากรชายจำนวน 3,329 คน และ ประชากรหญิงจำนวน 3,605 คน รวม 6,934 คน
- ชชาติพันธุ์ในพื้นที่: ชาวไทย และชาวไทยเชื้อสายมอญ
- ศาสนา: พุทธ
- ภาษาส่วนใหญ่ที่ใช้ : ภาษาไทยภาคกลาง

เศรษฐกิจ

- ภาคเกษตรกรรม (ข้อมูลเดือนมกราคม พ.ศ. 2563-2564)
 - สินค้าทางการเกษตรที่สำคัญ ได้แก่ ข้าวนาปี, ข้าวนาปรัง, พืชไร่ เช่น มันสำปะหลังบริโภคสด อ้อย เคี้ยว และเผือก, พืชผัก และ ไม้ยืนต้นชนิดต่าง ๆ
 - อำเภอเมืองปทุมธานีมีพื้นที่ปลูกข้าวทั้งหมด 19,154 ไร่ และมีพื้นที่เก็บเกี่ยว 19,144 ไร่ โดยเป็น ข้าวเจ้าทั้งหมด ไม่มีการปลูกข้าวเหนียว ผลผลิตข้าวทั้งหมดอยู่ที่ 13,607 ตัน และผลผลิตเฉลี่ย ต่อไร่อยู่ที่ 710.77 กิโลกรัม
- ภาคปศุสัตว์ (ข้อมูลเดือนมกราคม พ.ศ. 2563)
 - ปศุสัตว์แบ่งตามชนิด เช่น โค กระบือ สุกร แพะ แกะ ไก่ เป็ด และอื่น ๆ
- ภาคการประมง เช่น สัตว์น้ำจืดที่จับได้ ฟาร์มที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืด
- สถานประกอบอุตสาหกรรมรวม 377 แห่ง

วัฒนธรรม

- ประเพณี
 - มอญรำ

- ประเพณีรำพาข้าวสาร
- ประเพณีตักบาตรพระร้อย
- ทะแยมอญ
- อื่น ๆ
 - โครงการอนุรักษ์สัตว์น้ำหน้าวัดหงษ์ปทุมวาสา
 - การปั้นหม้อของหมู่บ้านเกรนา
 - ข้าวเกรียบมอญเมืองปทุมธานี
 - สมุนไพรไทย

สุขภาพ

- สถานพยาบาล จำแนกตามประเภท (ข้อมูลปี 2563)
 - โรงพยาบาลรัฐ 1 แห่ง
 - โรงพยาบาลเอกชน 2 แห่ง
 - โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จำนวน 19
 - คลินิกทุกประเภท จำนวน 103
- จำนวนบุคลากรทางการแพทย์ ของภาครัฐ (ข้อมูลปี 2563)
 - แพทย์ จำนวน 107 คน
 - ทันตแพทย์ จำนวน 17 คน
 - เภสัชกร จำนวน 36 คน
 - พยาบาล จำนวน 493 คน
 - พยาบาลเทคนิค จำนวน 1 คน

การศึกษา

ข้อมูลจำนวนสถานศึกษา ครู และนักเรียน (ข้อมูลปี พ.ศ. 2563)

- โรงเรียน จำแนกตามสังกัด จำนวน 53 แห่ง
 - สนง.คณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน 29 แห่ง

- สนง.คณะกรรมการ ส่งเสริมการศึกษาเอกชน 21 แห่ง
- กรมส่งเสริม การปกครองส่วนท้องถิ่น 3 แห่ง
- ครู จำแนกตามสังกัด จำนวน 1,754 คน
 - สนง.คณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน 1,241 คน
 - สนง.คณะกรรมการ ส่งเสริมการศึกษาเอกชน 432 คน
 - กรมส่งเสริม การปกครองส่วนท้องถิ่น 81 คน
- นักเรียน จำแนกตามสังกัด จำนวน 26,858 คน
 - สนง.คณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน 18,472 คน
 - สนง.คณะกรรมการ ส่งเสริมการศึกษาเอกชน 5,278 คน
 - กรมส่งเสริม การปกครองส่วนท้องถิ่น 3,108 คน

การท่องเที่ยว

- สถานที่ท่องเที่ยวสำคัญ ได้แก่
 - ตลาดริมน้ำวัดศาลเจ้าตลาดแห่งนี้ คือแหล่งรวมอาหารและของฝากกละลานตา เช่น กุยช่ายเจี๊มล กุยช่ายตันโพธิ์ ขนมเป็๋องม้วนสูตรโบราณ (เจี๊ฮ้อยเจ้าแรก) ข้าวแช่-กล้วยตาก-สละลอยแก้ว แม่ประเทียบ กล้วยอบงาดำคุณทิพย์ ลูกแดง ปลาต้มเค็ม ฯลฯ รวมไปถึงผลิตผลทางการเกษตรของชาวบ้านอีกมากมาย
 - พระตำหนักจักรีบกข ตั้งอยู่บนริมฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยา ตำบลบางชะแยง อำเภอเมืองปทุมธานี จังหวัดปทุมธานี ปัจจุบันเป็นที่ประทับของ สมเด็จพระเจ้าน้องนางเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ อัครราชกุมารี กรมพระศรีสวางควัฒน วรขัตติยราชนารี , พระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าสิริภาจุฑาภรณ์ และพระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าอทิตยาทรกิติคุณ
- สถานที่ท่องเที่ยวสำคัญทางศาสนา ได้แก่
 - วัดโบสถ์ เป็นวัดเก่าในสมัยอยุธยา สร้างโดยชาวมอญ ซึ่งอพยพมาจากเมืองหงสาวดี วัดแห่งนี้อยู่บริเวณคู้่งน้ำท้องมังกรของแม่น้ำเจ้าพระยา มีทิวทัศน์สวยงาม ภายในวัดมีพระพุทธรูปสำคัญคือ หลวงพ่อเหลือ พระพุทธรูปคู่บ้านคู่เมืองปทุมธานี และมีรูปเหมือนสมเด็จพระพุฒาจารย์ (โต พรหมรังสี) องค์ใหญ่ที่สุดในประเทศไทย

- วัดบางหลวง สร้างในสมัยกรุงศรีอยุธยา อุโบสถหลังเก่าเป็นที่ประดิษฐาน หลวงพ่อใหญ่ ซึ่งเป็นพระประธานที่มีขนาดใหญ่ที่สุดของเมืองปทุมธานี ส่วน หลวงพ่อเพชร เป็นพระพุทธรูปสมัยเชียงแสน มีพุทธลักษณะพิเศษ คือ พระหัตถ์ซ้ายบิดไปมาได้ ทางวัดจะอัญเชิญหลวงพ่อเพชรออกมาให้ประชาชนได้สักการะในช่วงเทศกาลออกพรรษา นอกจากนี้ วัดบางหลวงมีการกวนข้าวทิพย์ในวันที่ 10-11 เมษายนของทุกปี
- วัดหงส์ปทุมवासหรือ วัดมอญ เป็นวัดราษฎร์สังกัดคณะสงฆ์ฝ่ายมหานิกาย ตั้งอยู่ริมแม่น้ำเจ้าพระยา ในตำบลบางปรอก อำเภอเมืองปทุมธานี จังหวัดปทุมธานี เป็นวัดได้รับรางวัลชนะเลิศโครงการอนุรักษ์พันธุพืชพันธุ์พืชน้ำวัดด้วยความที่มีพันธุ์ปลาต่าง ๆ มากมาย ไม่ว่าจะเป็นปลาสวาย ปลาเทโพ ปลาแรด ปลาดุก และปลาอื่นอีกหลายชนิด มีที่ดินที่ตั้งวัดเนื้อที่ 12 ไร่ 1 งาน 52 ตารางวา โดยวัดหงส์ปทุมवासสร้างขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2317 โดยชาวมอญที่อพยพหนีพม่ามาไทยในสมัยพระเจ้ากรุงธนบุรี เดิมมีชื่อว่า วัดหงษา จนกระทั่งใน พ.ศ. 2485 จึงเปลี่ยนชื่อมาเป็น "วัดหงษ์ปทุมवास" ได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมาเมื่อวันที่ 30 ธันวาคม พ.ศ. 2524 เขตวิสุงคามสีมากว้าง 40 เมตร ยาว 60 เมตร และได้ดำเนินการผูกพัทธสีมาเมื่อวันที่ 10 เมษายน พ.ศ. 2525 ภายในบริเวณวัดปรากฏสัญลักษณ์ของชนชาวมอญ คือ เสาหงส์และตัวหงส์บนยอดเสา มีเจดีย์ทรงมอญซึ่งเป็นเจดีย์ที่จำลองแบบมาจากเจดีย์จัตตะกอง ในอุโบสถมีพระพุทธรูปยืนปางห้ามสมุทรและพระประธานจากอุโบสถหลังเก่าเป็นพระประธาน ในวิหารมีรูปหล่อพระพุทธรูปยืนปางห้ามสมุทร หลวงพ่อโสธร หลวงพ่อวัดเขาตะเครา สมเด็จพระพุฒาจารย์ (โต พรหมรังสี) หลวงปู่เฒ่า และมีศาลาการเปรียญประดับด้วยไม้แกะสลักสวยงาม
- วัดเสด็จ เดิมชื่อ วัดสร้อยทอง ตั้งอยู่ที่ หมู่ 5 บ้านคลองกระแชง ตำบลสวนพริกไทย อำเภอเมืองปทุมธานี จังหวัดปทุมธานี เป็นวัดราษฎร์และโบราณสถานในจังหวัดปทุมธานี ส่วนใหญ่เป็นวัดในพระพุทธศาสนา ซึ่งตั้งกระจัดกระจายอยู่ตลอดพื้นที่สองฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยา ในรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช พระองค์โปรดเกล้าฯ ให้อพยพผู้คนที่นี่มาจากเมืองปัตตานี มาตั้งบ้านเรือนอยู่ใต้วัดสร้อยทองบริเวณแม่น้ำอ้อม (ปัจจุบันเรียกว่า คลองน้ำอ้อม) เรียกกันว่า บ้านแขก มีอาชีพทำสวนพริกไทย ต่อมาในรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว ในปี พ.ศ. 2369 เจ้าอนุวงศ์เวียงจันทน์แห่งประเทศลาวเป็นกบฏ พระองค์โปรดเกล้าฯ ให้เจ้าพระยามหาโยธา (ทอเรียะ คชเสนี) ยกทัพไปปราบจนสงบราบคาบแล้ว จึงได้นำ

ครอบครัวชาวลาวมากรุงเทพฯ พระองค์โปรดเกล้าฯ ให้ไปตั้งบ้านเรือนที่เมืองปทุมไถ่ลัด
สร้อยทองเรียกว่า บ้านลาว รวมถึงได้เสด็จเยี่ยมเยียนผู้คนในย่านวัดสร้อยทอง และประทับอยู่ที่
วัดสร้อยทอง ในเวลาต่อมาหลายปีท้องถิ่นนี้ กลายเป็นชุมชนหนาแน่นขึ้น ทางราชการจึงได้ยก
ฐานะขึ้นเป็นตำบล ให้ชื่อว่าตำบลสวนพริกไทย และวัดสร้อยทองได้เปลี่ยนชื่อเป็น วัดเสด็จ
ปัจจุบัน มีท่าน พระครูปทุมวัชรกิจ (วัชรินทร์ ปญญาวุฒโก) เจ้าคณะตำบลบ้านกลาง เป็นเจ้า
อาวาส

- วัดสำแล เป็นวัดราษฎร์สังกัดคณะสงฆ์ฝ่ายธรรมยุติกนิกาย ตั้งอยู่ริมแม่น้ำเจ้าพระยา ในตำบล
บ้านกระแซง อำเภอมืองปทุมธานี จังหวัดปทุมธานี มีที่ดินตั้งวัดเนื้อที่ 12 ไร่ 80 ตารางวา โฉนด
เลขที่ 6341 ที่ธรณีสงฆ์จำนวน 8 แปลง เนื้อที่ 103 ไร่ 45 ตารางวา วัดสำแลสร้างโดยมอญที่
อพยพมาเมื่อครั้งต้นรัตนโกสินทร์ได้ร่วมกันสร้างขึ้น สมัยพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้า
นภลัย ต่อมา พ.ศ. 2412 เกิดความทุดโทรมจึงบูรณะใหม่อีกครั้ง ได้รับพระราชทาน
วิสุงคามสีมา เมื่อ พ.ศ. 2414 เขตวิสุงคามสีมากว้าง 16 เมตร ยาว 25 เมตร แต่เดิมวัดสำแลใน
ปัจจุบันเปลี่ยนชื่อมา 3 ครั้งแล้ว ชาวมอญที่อพยพเข้ามาในสมัยรัชกาลที่ 2 ช่วยกันสร้างวัดขึ้นให้
ชื่อว่า แก่ฮ่มชะ "แก่" แปลว่า วัด "ฮ่มชะ" แปลว่า สำแล เป็นชื่อวัดที่อยู่ในเมืองมอญ ปัจจุบันยัง
มีวัดนี้อยู่ ต่อมาพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวเสด็จผ่านวัดสำแล เหลียวทอด
พระเนตรวัดถึง 3 ครั้ง จึงเปลี่ยนชื่อเป็นวัด "สามแล" หลังจากนั้น การเขียนชื่อวัดก็เปลี่ยนแปลง
เป็น "วัดสำแล" จนถึงปัจจุบันนี้
- วัดเทียนถวาย เป็นวัดราษฎร์สังกัดคณะสงฆ์ฝ่ายมหานิกาย ตั้งอยู่ในตำบลบ้านใหม่ อำเภอมือง
ปทุมธานี จังหวัดปทุมธานี สร้างขึ้นเมื่อประมาณ พ.ศ. 1880 เล่ากันว่า พระเจ้าอยู่ทองในฐานะ
เป็นเจ้าเมืองขณะนั้น ทรงสั่งให้สร้างขึ้นในคราวที่ได้อพยพหนีโรคระบาดมาตั้งกองเกวียนพัก
อาศัยกลางคืนจุดไฟสว่างไสว พักอยู่ประมาณ 1 เดือนเศษ ก่อนที่จะอพยพกลับเมือง ขนานนาม
วัดว่า วัดเกวียนไสว แต่ต่อมาเพี้ยนมาเป็น "วัดเทียนถวาย" ชาวบ้านยังเรียกอีกชื่อว่า วัดเหล่าจืด
หมายถึงคนเมาสุรามาถึงวัดนี้ก็หายเมาเสมือนกับว่าเหล่าจืด เพราะเกรงกลัวเจ้าอาวาสในสมัย
ก่อนนี้คือ พระธรรมานุสารี (สว่าง ธรรม โชโต)
- วัดบางโพธิ์โน เป็นวัดราษฎร์สังกัดคณะสงฆ์ฝ่ายมหานิกาย ตั้งอยู่ฝั่งตะวันตกของแม่น้ำเจ้าพระยา
ในคลองบางโพธิ์เหนือห่างจากแม่น้ำเจ้าพระยาประมาณ 400 เมตร ในตำบลบางปรอก อำเภอมือง

เมืองปทุมธานี จังหวัดปทุมธานี สร้างขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2390 ได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมาเมื่อวันที่ 10 กรกฎาคม พ.ศ. 2527 เดิมชื่อว่า วัดบางโพสุพรรณาราม ต่อมาในสมัยพระพิมลธรรม วัดมหาธาตุ ซึ่งเป็นเจ้าคณะมณฑลอยุธยา ได้ออกตรวจคณะสงฆ์จึงได้เปลี่ยนชื่อวัดบางโพสุพรรณารามเป็น "วัดบางโพธิ์ใน" มาจนกระทั่งถึงทุกวันนี้ เมื่อราวปีพ.ศ. 2478 ผู้ริเริ่มสร้างวัดนี้ได้รับคำบอกเล่าจากผู้ใหญ่ได้เล่าสืบกันมาว่าพวกชาวมอญที่ได้อพยพมาจากเมืองมอญได้ร่วมกันสร้างขึ้นเพื่อบำเพ็ญกุศลและประกอบศาสนกิจของตนที่จะพึงมีแต่จะสร้างขึ้นเมื่อปีศักราชไหน และได้รับพระราชทานเมื่อใดไม่มีใครทราบได้ วัดบางโพธิ์ในเป็นวัดมอญ มีการจัดงานประเพณีมอญ เช่น ประเพณีการแข่งขันลูกหนู หรือภาษามอญจะเรียกว่า "ฮะตะน้อย" แปลว่า "หางหนู" มีการแข่งขันเฉพาะในงานศพพระมอญเท่านั้น วัดบางโพธิ์ในจัดขึ้นติดต่อกมาเป็นเวลาเกือบ 30 ปีแล้ว

2. อำเภอลองหลวง

ประวัติศาสตร์

อำเภอลองหลวง จังหวัดปทุมธานี เดิมมีชื่อว่า อำเภอบางหวาย ตั้งอยู่ที่ตำบลบางหวาย เมื่อ พ.ศ. 2445 ในสมัยนั้นยังขึ้นตรงต่อ จังหวัดฉะเชิงเทรา ต่อมาในปี พ.ศ. 2447 ได้มีการย้ายที่ว่าการอำเภอไปตั้งที่ตำบลบึงไผ่เสียบ จนกระทั่งในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 5 ทรงมีดำริให้ชุดคลองรังสิตและคลอง ขยอต่างๆ ไปต่อกับคลองระพีพัฒน์ เมื่อแล้วเสร็จในปี พ.ศ. 2448 จึงได้ย้ายที่ว่าการอำเภอมายังที่ตั้งตำบลคลองสอง และเปลี่ยนชื่อเป็น อำเภอลองหลวง มาจนถึงปัจจุบัน

สังคม

- เนื้อที่ 299.152 ตารางกิโลเมตร
- ประชากรรวมทั้งหมด จำนวน 303,365 คน (ข้อมูลเดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2567) แบ่งเป็น
 - ประชากรชายจำนวน 142,653 คน
 - ประชากรหญิงจำนวน 160,712 คน
- มีเขตการปกครองแบบตำบลทั้งหมด จำนวน 7 ตำบล ดังนี้
 - ตำบลคลองหนึ่ง ประชากรชายจำนวน 44,931 คน และ ประชากรหญิงจำนวน 51,999 คน รวม 96,930 คน
 - ตำบลคลองสอง ประชากรชายจำนวน 23,948 คน และ ประชากรหญิงจำนวน 26,755 คน รวม 50,703 คน
 - ตำบลคลองสาม ประชากรชายจำนวน 44,012 คน และ ประชากรหญิงจำนวน 49,760 คน รวม 93,772 คน
 - ตำบลคลองสี่ ประชากรชายจำนวน 11,120 คน และ ประชากรหญิงจำนวน 12,249 คน รวม 23,369 คน
 - ตำบลคลองห้า ประชากรชายจำนวน 8,027 คน และ ประชากรหญิงจำนวน 8,543 คน รวม 16,570 คน
 - ตำบลคลองหก ประชากรชายจำนวน 6,853 คน และ ประชากรหญิงจำนวน 7,415 คน รวม 14,268 คน

- ตำบลคลองเจ็ด ประชากรชายจำนวน 3,762 คน และ ประชากรหญิงจำนวน 3,991 คน รวม 7,753 คน
- ชชาติพันธุ์ในพื้นที่ ประกอบด้วย ชาวไทยพื้นถิ่น ชาวไทยเชื้อสายมอญ ชาวไทยเชื้อสายลาว ชาวไทยเชื้อสายจีน
- ศาสนา ได้แก่ ส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ รองลงมาเป็นศาสนาอิสลาม
- ภาษาส่วนใหญ่ที่ใช้เป็นภาษาไทยภาคกลาง

เศรษฐกิจ

ภาคสินค้าและเกษตรกรรม (ข้อมูลปี2565)

- สินค้าทางการเกษตรที่สำคัญ ได้แก่
 - ปลาตุก มีเกษตรกรผู้เลี้ยง 483 ราย ผลผลิต 14,410 ตัน มูลค่าการผลิต 432 ล้านบาท มีการผลิตแบบเกษตรแปลงใหญ่ 2 แปลงพื้นที่ 652 ไร่ เกษตรกรรวม 92 ราย พื้นที่เพาะเลี้ยงที่สำคัญ ได้แก่ หนองเสือ เมือง สามโคก คลองหลวง ัญบุรี ลาดหลุมแก้ว ลำลูกกา มีการรวบรวมและแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ต่างๆ เช่น ปลาตุกแดดเดียว ลูกชิ้น ปลาตุก ปลาตุกเส้น ปลาตุกฟู ปลาตุกร้า หนังปลาตุกทอดกรอบ
 - กลัวยหอมทองปทุม ลักษณะเด่น คือ ทรงผลใหญ่ยาว หน้าตัดค่อนข้างกลม ปลายคอด เล็กน้อย เปลือกบาง ผิวฉนวน เนื้อเหนียว ไม่มีเม็ด ผลดิบสีเขียวฉนวน เมื่อผลสุกมีสีเหลืองทองฉนวน เนื้อเหนียวแน่นรสชาติหอม หวาน ปลูกในพื้นที่จังหวัดปทุมธานี (พื้นที่ปลูกมากที่อำเภอหนองเสือ ัญบุรี คลองหลวง เมือง สามโคก ลาดหลุมแก้ว และลำลูกกา ตามลำดับ)
- สินค้า OTOP เช่น ผักไทยคุณยายวัชร (ผักไทยกิ่งสำเร็จรูป), ข้าวกล้องทองอัดแผ่น รสดั้งเดิม, ผลิตภัณฑ์ปลาร้าปรุงรส สูตรต้นตำรับ (ตราปลาร้าเงินล้าน ช.วันดี) และไวน์มังคุด
- สินค้าชุมชนที่โดดเด่น เช่น หมี่กรอบ น้ำพริก ผลิตภัณฑ์กระเป่าผ้า เบเกอร์บ้านคลองห้า ขนมเบ็องโบราณ ก้วยเตี่ยวสูตรโบราณ ของกินพื้นบ้าน อาหารพื้นถิ่น ผลไม้แช่อิ่ม ไข่เค็ม ข้าวปลอดภัย กลัวยตากอบน้ำผึ้ง กลัวยเบรคแตก เปลญวน น้ำสมุนไพร ผลิตภัณฑ์เคดูพาส และผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรของชุมชน
- ภาคอุตสาหกรรม (ข้อมูลปี2565)

ในเขตเทศบาลเมืองคลองหลวง จะเป็นโรงงาน บริษัท จำนวน 173 แห่ง ห.จ.ก. จำนวน 22 แห่ง อาคารชุดจำนวน 11 แห่ง และสถานบริการน้ำมันจำนวน 12 แห่ง ฯลฯ จำนวนแรงงานส่วนมากเป็น ประชากรแฝง คือแรงงานที่เข้ามาทำงานในโรงงานอุตสาหกรรมหรือสถานที่อื่นๆ โดยไม่มีการแจ้งย้ายเข้า

วัฒนธรรม

- ประเพณีท้องถิ่น ได้แก่ การละเล่นท้องถิ่นประเพณีการจุดลูกหนู วัดหัตถสารเกษตร สถานที่ที่จะได้พบเห็นในปัจจุบันที่ วัดหัตถสารเกษตร คลองห้า ในเทศบาลงานบุญสงกรานต์
- ประเพณีทางศาสนา ได้แก่
 - วัฒนธรรมการปฏิบัติตนของศาสนาอิสลาม ซึ่งพบในตำบลคลองหนึ่งและคลองสองเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งถึงการนำความศรัทธาต่อพระเจ้าของ ชาวมุสลิมมาปฏิบัติในชีวิตประจำวัน ชาวอิสลามทุกคนต้องถือปฏิบัติ
 - พิธีกรรมทางศาสนาพราหมณ์วัดพระศรีนาคาตุรคาเทวีตำบล คลองสี่ ที่วัดจัดขึ้นที่ 60/6 ถนนเลียบคลองสี่ (ซอยคลองสี่ตะวันออก 17) คลองหลวงปทุมธานี ได้แก่ พิธีกรรมนวราตรีจัดในเดือน 11 ในเดือนนี้ตลอดวันขึ้น 1 ค่ำ ถึงวันขึ้น 9 ค่ำ เป็นวันนวราตรีจะมีการทำ พิธีบูชาตลอด 9 วัน เช่นเดียวกับเดือน 5 ส่วนวันขึ้น 10 ค่ำ เป็นวันพระ แม่อุมา โดยเฉพาะพวกวรรณกะษัตริย์จะต้องบูชาเป็นพิเศษเชื่อกันว่าใคร บูชาพระนางในวันนี้จะได้รับชัยชนะตลอดปี
 - วัฒนธรรมชาวพุทธของประชาชนในตำบลคลองหนึ่ง คลองสอง คลองสาม คลองสี่ อำเภอกองหลวง คือ โครงการ “บ้านกัลยาณมิตร” ของมูลนิธิธรรมกาย ปีพ.ศ. 2540 โดยกลุ่มกัลยาณมิตรที่รักการปฏิบัติธรรมเพื่อใช้เป็นสถานที่ปฏิบัติธรรม ขนาดย่อ โดยชักชวนเพื่อนบ้านมาร่วมปฏิบัติธรรมในชุมชนที่อาศัยบ้าน ต้นบุญต้นแบบให้แก่ชาวโลก โดยรวมกลุ่มกันประพาสปฏิบัติธรรม สวดมนต์ สร้างความดีให้เกิดขึ้น และแผ่ขยายความดีจากบ้านนี้ไปสู่ ชุมชน อำเภอ จังหวัด และประเทศ บ้านกัลยาณมิตรจึงเป็นที่รวมของ กัลยาณมิตรท้องถิ่นนั้นๆ ได้มาเห็นกัน เป็นกำลังใจให้กันทุกๆ วัน
- อาหารท้องถิ่น ได้แก่ ขนมไทย เม็ดขนุน, ทองหยอด, ฝอยทอง , บัวลอยญวน, ขนมไทย สาคุโบราณ, ลอดช่องชั้นเทพ
- ภูมิปัญญาท้องถิ่น ได้แก่ นวดแผนไทย, ลูกประคบ, สานเส้นพลาสติก, ทอเสื่อ, ก้อนเพาะปลูกมหัศจรรย์, ปลูกเตยหอม, น้ำมันเหลืองสมุนไพร, สบู่แฟนซีสมุนไพร

สุขภาพ

- ศูนย์บริการสาธารณสุข ภาคราชการ
 - สังกัดกระทรวงสาธารณสุข ได้แก่
 - โรงพยาบาลคลองหลวง
 - สำนักงานสาธารณสุขอำเภอคลองหลวง
 - รพ.สต.สังกัดสำนักงานสาธารณสุขอำเภอคลองหลวง จำนวน 12 แห่ง
 - สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย
 - โรงพยาบาลธรรมศาสตร์เฉลิมพระเกียรติ
- ศูนย์บริการสาธารณสุข ภาคเอกชน
 - โรงพยาบาลการุณเวช ปทุมธานี
 - โรงพยาบาลภัทรธนบุรี
- คลินิก จำนวน 110 แห่ง
- คลินิกชุมชนอบอุ่น(สปสช.) จำนวน 10 แห่ง
 - รักษ์สุขคลินิก 3 แห่ง
 - มิตรไมตรีคลินิก 5 แห่ง
 - บ้านอบอุ่นคลินิกเวชกรรม 2 แห่ง
- จำนวนบุคลากรทางการแพทย์ จำแนกได้ 3 ประเภท (ข้อมูลเดือนมิถุนายน 2567)
 - หมอประจำบ้าน 2292 คน
 - หมอสาธารณสุข 76 คน
 - หมอครอบครัว 11 คน

การศึกษา

ข้อมูลจำนวนสถานศึกษา ครู และนักเรียน (ข้อมูลปี พ.ศ. 2563)

- โรงเรียน จำแนกตามสังกัด จำนวน 54 แห่ง
 - สนง.คณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน 37 แห่ง
 - สนง.คณะกรรมการ ส่งเสริมการศึกษาเอกชน 13 แห่ง

- กรมส่งเสริม การปกครองส่วนท้องถิ่น 4 แห่ง
- ครู จำแนกตามสังกัด จำนวน 1,944 คน
 - สนง.คณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน 1,486 คน
 - สนง.คณะกรรมการ ส่งเสริมการศึกษาเอกชน 373 คน
 - กรมส่งเสริม การปกครองส่วนท้องถิ่น 85 คน
- นักเรียน จำแนกตามสังกัด จำนวน 40,554 คน
 - สนง.คณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน 28,164 คน
 - สนง.คณะกรรมการ ส่งเสริมการศึกษาเอกชน 7,664 คน
 - กรมส่งเสริม การปกครองส่วนท้องถิ่น 4,726 คน

การท่องเที่ยว

- สถานที่ท่องเที่ยวสำคัญ ได้แก่ ตลาดนัดปัญญาคนรู้ม, โรงชาปณ ริงสิต, Valaya Hut Cafe, Wisdom Farm, ครั้วบ้านจิบ, THREE Cafe, บ้านสวนไผ่คาเฟ่, 2U Cafe, ข้าวฟ่างคาเฟ่, ทริปปี้ลทรี คาเฟ่ แอนด์ การ์เด็น, สวนพอสุข, จ๊อบ มี คาเฟ่, ละเมียด โฮมคาเฟ่, Yangna cafe khlong3, สองไร่ สโลว์ไลฟ์ สาขา ริงสิต คลองสาม, เรือนปลาทุ คาเฟ่, Mamie Cafe & Eatery, AQUA Cafe' & Restaurant, มีคุณ คาเฟ่, ครั้วบ้านป่า-งูเห่า, แพกกลางน้ำสวนชนบท, Signature Bar&Bistro Klong 6 และ How to Cafe คาเฟ่ ต้นไม้ใหญ่คลอง 6
- สถานที่ท่องเที่ยวสำคัญเกี่ยวข้องกับพิพิธภัณฑ์ ได้แก่ องค์การพิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์แห่งชาติ, พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติธรณีวิทยาเฉลิมพระเกียรติ, พิพิธภัณฑ์พระรามเก้า อพวช., พิพิธภัณฑ์ ธรรมชาติธรณีวิทยาเฉลิมพระเกียรติ, พิพิธภัณฑ์สถานเครื่องถ้วยเอเชียตะวันออกเฉียงใต้, พิพิธภัณฑ์สถานแห่ง ชาติ กาญจนภิเษก, พิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติ หอจดหมายเหตุแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช และหออัครศิลป์
- สถานที่ท่องเที่ยวสำคัญทางศาสนา ได้แก่
 - วัดพระธรรมกาย เป็นวัดในสังกัดมหานิกาย ก่อตั้งเมื่อ 20 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2513 ตั้งอยู่ ณ ตำบลคลองสาม อำเภอลองหลวง จังหวัดปทุมธานี กระทรวงศึกษาธิการประกาศให้เป็นวัดตาม กฎหมาย เมื่อวันที่ 29 กรกฎาคม พ.ศ. 2520 ในชื่อ "ศูนย์พุทธจักรปฏิบัติธรรม" และต่อมาได้ เปลี่ยนชื่อเป็น "วัดวรมณีธรรมกายาราม" ได้ชื่อตามวรมณี สุนทรเวช ธิดาของพระยาแพทย์พงศาวิ

สุทธาธิปดี (สุน์ สุนทรเวช) กับคุณหญิงแพทยพงศาวิสุทธาธิปดี (ประหยัด สุนทรเวช) ผู้บริจาค
สถานที่ และต่อมาได้เปลี่ยนชื่ออีกครั้งเป็น "วัดพระธรรมกาย" จนถึงปัจจุบัน

- วัดปัญญาบันทาราม ตั้งอยู่ที่ ต.คลองหก อ.คลองหลวง จ.ปทุมธานี เป็นวัดที่หลวงพ่อปัญญาบันท
ภิกขุ อดีตเจ้าอาวาสวัดชลประทานรังสฤษฎ์ เป็นผู้ก่อตั้งและสร้างขึ้น โดยก่อตั้งจากดำริของพระ
พรหมมิ่งคลาจารย์ (ปิ่น ปญญานนโท) โดยมีคำปรารภในการก่อตั้งวัดไว้ว่า สร้างพระ สร้างคน
สร้างเยาวชนของชาติ สร้างศาสนทายาทให้มีชีวิตอยู่ในโลกอย่างถูกต้อง ให้มีชีวิตเรียบร้อยตาม
หลักคำสอนของพระพุทธศาสนา เพื่อไม่ให้ตกอยู่ในอำนาจวิญญูมากเกินไป
- วัดตะวันเรือง ป็นวัดราษฎร์สังกัดคณะสงฆ์ฝ่ายมหานิกาย ตั้งอยู่ในตำบลคลองสี่ อำเภอ
คลองหลวง จังหวัดปทุมธานี เริ่มสร้างเป็นสำนักสงฆ์เมื่อปี พ.ศ. 2447 ตามปีบวชของหลวงปู่ปิ่น
โยโส เจ้าอาวาสรูปแรกของวัด เดิมทีที่ตั้งวัดอยู่ที่หมู่ 12 ต่อมาจึงย้ายมาอยู่ ณ ที่ตั้งวัดปัจจุบัน
เมื่อเริ่มแรกวัดชื่อวัดตาวัน ตามชื่อของผู้ที่ถึงแก่กรรมคนแรกของชุมชน ราว พ.ศ. 2460 สมเด็จพระ
พระมหาสมณเจ้า กรมพระยาวชิรญาณวโรรส พระสังฆราชในสมัยนั้น ได้เสด็จมาประทับแรมที่
วัดและทรงเปลี่ยนชื่อวัดเป็น "วัดตะวันเรือง" แปลว่าวัดที่รุ่งเรืองดุจดวงตะวัน ได้รับอนุญาตให้ตั้ง
เป็นวัดเมื่อวันที่ 25 เมษายน พ.ศ. 2470 และได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมา เมื่อวันที่ 10
สิงหาคม พ.ศ. 2491
- วัดหัตถสารเกษตร เป็นวัดราษฎร์สังกัดคณะสงฆ์มหานิกาย ตั้งอยู่ในหมู่ที่ 8 ตำบลคลองห้า
อำเภอกองหลวง จังหวัดปทุมธานี วัดมีเนื้อที่กว่า 114 ไร่เศษ แบ่งเป็นตัววัด 26 ไร่ ทางวัดยังได้
แบ่งพื้นที่สร้างโรงเรียนชุมชนวัดหัตถสารเกษตรซึ่งมีนักเรียนตั้งแต่ชั้นอนุบาลจนถึงชั้นประถม
ศึกษาปีที่ 6 และให้ที่ดินอีก 40 ไร่ สร้างโรงเรียนมัธยมวัดหัตถสารเกษตร วัดหัตถสารเกษตรสร้าง
เมื่อวันที่ 13 มีนาคม พ.ศ. 2439 โดยพระหัตถสารศุกกิจ (ภู — ต่อมาได้เลื่อนยศเป็น "พระยา
อาหารบริรักษ์") และคุณหญิงจอมผู้เป็นภรรยาได้ยกที่ดินให้และดำเนินการสร้างวัดนี้ ได้รับ
พระราชทานนามวัดพร้อมกับพระราชทานวิสุงคามสีมาเมื่อวันที่ 19 ธันวาคม พ.ศ. 2442 เขต
วิสุงคามสีมากว้าง 7 เมตร ยาว 13 เมตร ได้ดำเนินการผูกพัทธสีมาเมื่อ พ.ศ. 2447 ชาวบ้านนิยม
เรียกว่า วัดกลางคลองห้า ทางวัดได้เปิดสอนพระปริยัติธรรมเริ่มมาตั้งแต่ พ.ศ. 2478 มีโรงเรียน
พุทธศาสนาวันอาทิตย์ โรงเรียนสอนเด็กก่อนเกณฑ์เริ่มมาตั้งแต่ พ.ศ. 2515

- วัดปัญญาบูรพาจารย์ (วัดป่าห้าพระองค์) เป็นวัดราษฎร์สังกัดคณะสงฆ์ฝ่ายธรรมยุติกนิกาย ตั้งอยู่ในตำบลคลองสาม อำเภอกลองหลวง จังหวัดปทุมธานี โดยตั้งเป็นวัดเมื่อวันที่ 18 ตุลาคม พ.ศ. 2562 โดยมีพระครูปลัดณเชษฐพงษ์ สิริวิโส (จันทสิทธิ์) เป็นผู้ริเริ่มสร้างวัด
- วัดหว่านบุญ เป็นวัดราษฎร์สังกัดคณะสงฆ์ฝ่ายมหานิกาย ตั้งอยู่ในตำบลคลองหก อำเภอกลองหลวง จังหวัดปทุมธานี มี ดร.พระมหาสมโชค ชุตินธโร เป็นเจ้าอาวาส วัดหว่านบุญสร้างเมื่อ พ.ศ. 2424 โดยมีนางเขียน ลือประเสริฐ ได้รับจากที่ดินวัด เนื้อที่ 9 ไร่เศษ โดยมีชื่อว่า วัดโคกอีแร้ง ต่อมาในปี พ.ศ. 2525 นางยิ้ม ได้ถวายที่ดินให้วัดเนื้อที่ประมาณ 11 ไร่
- วัดเกิดการอุดม เป็นวัดราษฎร์สังกัดคณะสงฆ์ฝ่ายมหานิกาย ตั้งอยู่ในตำบลคลองสาม อำเภอกลองหลวง จังหวัดปทุมธานี มีที่ดินตั้งวัด 14 ไร่ 1 งาน 84 ตารางวา ได้รับอนุญาตให้สร้างเมื่อวันที่ 1 พฤษภาคม พ.ศ. 2482 โดยมีนายชอด เกิดการ เป็นผู้ถวายที่ดินและดำเนินการสร้างวัด ตั้งชื่อวัดว่า วัดตาชอด ตามผู้สร้างวัด
- วัดผลาหาร เป็นวัดราษฎร์สังกัดคณะสงฆ์ฝ่ายมหานิกาย ตั้งอยู่ในตำบลคลองหก อำเภอกลองหลวง จังหวัดปทุมธานี ปัจจุบันพระสมุห์ จเร อคคปญโญ ดำรงตำแหน่งเจ้าอาวาส สร้างขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2456 โดยมีขุนหาญทรชน บริจาคที่ดินให้สร้างวัด เนื้อที่ 7 ไร่ 2 งาน ชาวบ้านเรียกกันว่า วัดขุนหาญทรชน ตา
- วัดพระศรีนาคาทูคาเทวี (วัดแขกคลองสี่) เป็นเทวสถานฮินดูอีกหนึ่งในศาสนาพราหมณ์-ฮินดู ที่ถือกำเนิดขึ้นตามอย่างพิธีการที่ครบถ้วนสมบูรณ์ โดยมุ่งเน้นไปในคำสอน เรื่องราวและการปฏิบัติตนในหลักของศาสนา โดยมี พราหมณ์ จากอินเดียใต้ มาเลเซีย เข้ามาเป็นผู้ดูแลในการประกอบพิธีทางศาสนกิจต่างๆ

3. อำเภอรัญบุรี

ประวัติศาสตร์

อำเภอรัญบุรี เป็นพื้นที่ที่รู้จักกันในนามทุ่งหลวงรังสิต เป็นส่วนหนึ่งของอาณาบริเวณที่เรียกว่า ทุ่งหลวง เดิมเป็นพื้นที่ป่ารกชัฏ ไม่มีแหล่งน้ำ ทำการเกษตรไม่ได้ผล ราษฎรมีความเป็นอยู่อย่างแร้นแค้น เกิดโจรผู้ร้ายชุกชุม พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้า (รัชกาลที่ ๕) เสด็จฯ เสด็จออก幸幸ทุ่งหลวง มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้บริษัทขุดคลองแลคูนาสยาม ดำเนินการขุดคลอง คลองสายแรกที่ขุดชื่อคลองเจ้าสายซึ่งตั้งตามพระนามของพระเจ้าบรมวงศ์เธอพระองค์เจ้าสายสนิทวงศ์ ต่อมา รัชกาลที่ 5 จึงทรงพระราชทานนามว่า คลองรังสิตประยูรศักดิ์ จนตราถึงปัจจุบัน ต่อมาจึงได้มีพระบรมราชโองการให้สถาปนาเมืองรัญบุรี มีการก่อสร้างเมือง สถานที่ราชการ ศาลว่าการเมือง จนผู้ว่า ศาลา โรงพักพลตระเวน การสร้างเมืองใช้เวลา 1 ปี 8 เดือน พระองค์จึงทรงเสด็จเปิดเมืองเมืองรัญบุรีด้วยพระองค์เองเมื่อวันที่ 13 มีนาคม พ.ศ. 2445 เมืองรัญบุรีประกอบด้วย 4 อำเภอ คือ อำเภอเมือง อำเภอกองหลวง อำเภอลำลูกกาและอำเภอหนองเสือ ต่อมาในสมัยรัชกาลที่ 6 ได้มีการเปลี่ยนแปลงโดยโอนไปสังกัดมณฑลกรุงเก่า (พระนครศรีอยุธยา) และเมื่อถึงปี พ.ศ. 2475 ได้ลดฐานะลงเป็นอำเภอขึ้นเอกขึ้นกับจังหวัดปทุมธานี

สังคม

- เนื้อที่ทั้งหมด 112.124 ตารางกิโลเมตร
- ประชากรรวมทั้งสิ้น จำนวน 217,917 คน แบ่งเป็น
 - เป็นประชากรชาย 101,651 คน
 - ประชากรหญิง 116,266 คน
- แบ่งการปกครองออกเป็น เทศบาล จำนวน 4 แห่ง ประกอบด้วยตำบล 6 ตำบล ได้แก่
 - เทศบาลนครรังสิต
 - ตำบลประจักษ์ปัตย์ ประชากรชายจำนวน 39,343 คน ประชากรหญิงจำนวน 45,775 คน รวมทั้งสิ้นจำนวน 85,118 คน
 - เทศบาลเมืองบึงยี่โถ
 - ตำบลบึงยี่โถ ประชากรชายจำนวน 15,722 คน ประชากรหญิงจำนวน 18,687 คน รวมทั้งสิ้นจำนวน 34,409 คน
 - เทศบาลเมืองสนั่นรักษ์

- ตำบลบึงน้ำรักษ์ ประชากรชายจำนวน 8,778 คน ประชากรหญิงจำนวน 9,842 คน
รวมทั้งหมด 18,620 คน

- ตำบลบึงสนั่น เป็นประชากรชายจำนวน 6,792 คน ประชากรหญิงจำนวน 7,600 คน
รวมทั้งหมด 14,392 คน

- เทศบาลตำบลธัญบุรี

- ตำบลรังสิต ประชากรชายจำนวน 12,181 คน ประชากรหญิงจำนวน 12,636 คน รวม
ทั้งหมดจำนวน 24,817 คน

- ตำบลลำผักกูด ประชากรชายจำนวน 18,835 คน ประชากรหญิงจำนวน 21,726 คน
รวมทั้งหมดจำนวน 40,561 คน

- **ชาติพันธุ์ในพื้นที่**

- **ศาสนา**

- **ภาษา**

เศรษฐกิจ

- **สินค้าทางการเกษตรที่สำคัญ ได้แก่**

- **กล้วยหอมทองปทุม** ลักษณะเด่น คือ ทรงผลใหญ่ยาว หน้าตัดค่อนข้างกลม ปลายคอดเล็กน้อย เปลือกบาง ผิวฉ่ำวาว เนื้อเหนียว ไม่มีเมล็ด ผลดิบสีเขียวฉ่ำวาว เมื่อผลสุกมีสีเหลืองทองฉ่ำวาว เนื้อเหนียวแน่นรสชาติหอม หวาน ปลูกในพื้นที่จังหวัดปทุมธานี (พื้นที่ปลูกมากที่อำเภอหนองเสือ ธัญบุรี คลองหลวง เมือง สามโคก ลาดหลุมแก้ว และลำลูกกา ตามลำดับ)

- ผลผลิตเฉลี่ยปีละ 30,000 ตัน (ข้อมูลปี 2561)

- **ข้าวหอมปทุมธานี** ลักษณะเด่น คือ เป็นพันธุ์ข้าวที่ได้รับการปรับปรุงพันธุ์และคัดเลือกพันธุ์ ณ ศูนย์วิจัยข้าวปทุมธานี ทางกายภาพ เปลือกข้าวขาวสีฟาง รูปทรงเมล็ดข้าวเรียวยาว จมูกข้าวเล็ก เนื้อเมล็ดข้าว มีสีขาว ผิวค่อนข้างมัน เมื่อสุกแล้วข้าวนุ่มค่อนข้างเหนียวและมีกลิ่นหอมอ่อนๆ ปลูกและผลิตในพื้นที่จังหวัดปทุมธานี

- **สินค้า OTOP**

- กระเป๋านางวัวแท้ ผู้ผลิต นิกรเครื่องหนัง ต.ลำผักกูด อ.ธัญบุรี

วัฒนธรรม

- ประเพณีการจุดลูกหนู: เพื่อส่งวิญญาณของคนตายไปสู่สวรรค์
 - สถานที่ที่จะพบเห็นได้ในปัจจุบัน: วัดเขียนเขต ตำบลบึงยี่โถ อำเภอบึงบุรีจังหวัดปทุมธานี
 - พิธีกรรม: จัดขบวนแห่โดยแต่งตัวแฟนซีเพื่อความสนุกสนาน โดย แห่รอบเมรุที่ตั้งศพ ตั้งสายในบริเวณที่ว่าง สามารถจุดลูกหนูได้โดยไม่มี อันตรายต่อผู้ชม
- กลองยาว: สร้างความครื้นเครงของงาน ดึงดูดความสนใจของผู้ร่วมงาน
 - สถานที่ที่จะพบเห็นได้ในปัจจุบัน: โรงเรียนธัญวิทยา ตำบลลำผักกูด อำเภอบึงบุรีจังหวัดปทุมธานี
 - พิธีกรรม: การไหว้ครู

สุขภาพ

- จำนวนสถานพยาบาล (ข้อมูลปี พ.ศ 2563)
 - โรงพยาบาลรัฐบาล 2 แห่ง
 - โรงพยาบาลเอกชน 4 แห่ง
 - โรงพยาบาลส่งเสริม สุขภาพตำบล 3 แห่ง
 - คลินิกทุกประเภท 156 แห่ง
- จำนวนบุคลากรทางการแพทย์ของภาครัฐ (ข้อมูลปี พ.ศ 2563)
 - แพทย์ 20 คน
 - ทันตแพทย์ 15 คน
 - เภสัชกร 14 คน
 - พยาบาล 144 คน
 - พยาบาลเทคนิค 2 คน

การศึกษา

ข้อมูลจำนวนสถานศึกษา ครู และนักเรียน (ข้อมูลปี พ.ศ 2563)

- โรงเรียน จำแนกตามสังกัด จำนวน 52 แห่ง
 - สนง.คณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน 15 แห่ง

- สนง.คณะกรรมการ ส่งเสริมการศึกษาเอกชน 23 แห่ง
- กรมส่งเสริม การปกครองส่วนท้องถิ่น 12 แห่ง
- ครู จำแนกตามสังกัด จำนวน 2,229 คน
 - สนง.คณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน 1,096 คน
 - สนง.คณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน 822 คน
 - กรมส่งเสริม การปกครองส่วนท้องถิ่น 311 คน
- นักเรียน จำแนกตามสังกัด จำนวน 170,879 คน
 - สนง.คณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน 107,522 คน
 - สนง.คณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน 44,674 คน
 - กรมส่งเสริม การปกครองส่วนท้องถิ่น 18,683 คน

การท่องเที่ยว

- สถานที่ท่องเที่ยวสำคัญ ได้แก่
 - ตลาดน้ำนครรังสิต แหล่งท่องเที่ยวริมคลองรังสิต คลอง 1 ซึ่งจะเป็นแพมาเรียงต่อกันยาวไปในคลองรังสิต ภายในตลาดน้ำมีทั้ง ร้านก๋วยเตี๋ยวเรือรังสิตชื่อดัง รวมไปถึงสินค้าโอท็อปจากชุมชนและนิทรรศการการ ประวัติความเป็นมา วิถีชีวิตของชุมชนริมฝั่งคลองรังสิตประยุกต์ดี
 - ดรีมเวิลด์ ตั้งอยู่บริเวณ กม.ที่ 7 ถนนรังสิต-องครักษ์ อำเภอดัญบุรีเป็นสวนสนุกที่มีสิ่งก่อสร้างจำลองดินแดนเทพนิยายและเครื่องเล่นต่างๆ หลายชนิด เปิดให้เข้าชมทุกวัน วันธรรมดา เวลา 9.30-17.00 น. วันหยุดเวลา 9.30-19.00 น
 - ฟิวเจอร์พาร์ค รังสิต เป็นศูนย์การค้าขนาดใหญ่ ตั้งอยู่บริเวณถนนพหลโยธิน และถนนรังสิต-นครนายก ตำบลประชาธิปัตย์ อำเภอดัญบุรี จังหวัดปทุมธานี บริหารโดยบริษัท รังสิตพลาซ่า จำกัด
- สถานที่ท่องเที่ยวสำคัญทางศาสนา ได้แก่
 - วัดเขียนเขต ตั้งอยู่ที่ตำบลบึงยี่โถ อำเภอดัญบุรี สร้างเมื่อปี พ.ศ. 2439 โดยหม่อมเขียนหม่อม ในพระเจ้าวรวงศ์เธอเจ้าสายสนิทวงศ์เป็นผู้มอบถวายที่ดินเพื่อสร้างวัดแรกเริ่มนั้นวัดนี้เป็นเพียงสำนักสงฆ์ มีหลวงพ่อดำ เป็นเจ้าสำนักโดยใช้วัตถุธาหาย เช่น นำเอาไม้ไผ่มาขัดเป็นพื้นหลังคา

และฝาผนังทำด้วยหญ้า หม่อมเขียนพร้อมด้วย เครื่องลายครามและประชาชนในท้องถิ่นเห็นความ
ลำบากของพระเณรที่จำพรรษาอยู่ จึงได้ร่วมกันบริจาคทรัพย์สร้างกุฏิ เป็นทรงไทยชั้นใหม่รวม 6
หลัง เพื่อเป็นสมบัติในพระพุทธศาสนา ภายในวัดมีสิ่งที่น่าสนใจ เช่น หอระฆังเก่าโบสถ์ หินอ่อน
เก่าและจิตรกรรมฝาผนัง ที่แสดงให้เห็นประเพณีไทยดั้งเดิมและชีวิตความเป็นอยู่ของชาว
ปทุมธานี

- **วัดมูลจินดาราม** ตั้งอยู่ที่ตำบลบึงยี่โถ อำเภอรัญบุรี เมื่อวันที่ 18 มีนาคม 2439 ร.ศ.115 ค.ศ.
1896 จ.ศ. 1258 ตรงกับวันพฤหัสบดี แรม 1 ค่ำเดือน 4 มีพระปฏิบัติราชประสงค์ (นามมูลเลอร์
ชาวเยอรมัน) กับนางจิ้น ผู้เป็นภรรยา ขออนุญาตสร้างพระอารามเพื่อเป็นที่พำนักอาศัยของพระ
ภิกษุสามเณร และอนุญาตสร้าง วัดได้เมื่อวันที่ 19 มีนาคม พ.ศ.2439 ตรงกับวันศุกร์ แรม 2 ค่ำ
เดือน 4 ได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมา เมื่อวันที่ 10 กรกฎาคม พ.ศ. 2442 เขตวิสุงคามสีมา
กว้าง 14 เมตร ยาว 22 เมตร ในรัชกาลของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่
5 สำหรับนามวัดนั้น พระปฏิบัติราชประสงค์ได้กราบบังคม ขอพระราชทาน นามวัดต่อพระบาท
สมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว พระองค์ก็ได้พระราชทานนามวัดว่า “วัดมูลจินดาราม” โดยมี
พระประสงค์ให้สอดคล้องกับท่านผู้มีจิตศรัทธาสร้างวัดคือ นายมูลเลอร์ (พระปฏิบัติราชประสงค์)
ตั้งแต่นั้นมา
- **วัดสระบัว** เป็นวัดราษฎร์สังกัดคณะสงฆ์ฝ่ายมหานิกาย ตั้งอยู่ในตำบลบึงสนั่น อำเภอรัญบุรี
จังหวัดปทุมธานี มีที่ดินตั้งวัด 10 ไร่ 3 งาน 54 ตารางวา ทางทิศเหนือติดต่อกับคลองรังสิต สร้าง
ขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2425 โดยพระอธิการนวก นายสมหวัง และนางจู้ ได้ขนานนามวัดว่า วัดหลุมบัว
เพราะมีสระบัวขนาดใหญ่ ต่อมาเปลี่ยนชื่อมาเป็น "วัดสระบัว" เมื่อใดไม่ปรากฏหลักฐาน แต่ชาว
บ้านเรียกว่า วัดคลองสิบเอ็ด ตามนามท้องที่ตั้งวัด วัดได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมาเมื่อ พ.ศ.
2460 เขตวิสุงคามสีมากว้าง 6 เมตร ยาว 20 เมตร ด้านการศึกษา วัดได้เปิดสอนพระปริยัติธรรม
ตั้งแต่ พ.ศ. 2512 และให้ทางราชการตั้งโรงเรียนในที่ดินของวัด

● สถานที่ท่องเที่ยวสำคัญเกี่ยวข้องกับพิพิธภัณฑ์

- **ท้องฟ้าจำลองรังสิต** ศูนย์วิทยาศาสตร์เพื่อการศึกษารังสิต ตั้งอยู่ที่ตำบลธัญบุรี อำเภอรัญบุรี
จังหวัดปทุมธานี ระหว่างคลอง 5 และคลอง 6 เข้าทางเดียวกับมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล

ธัญบุรี โดยแยกจากถนนสายรังสิต-นครนายกเข้าไป 4 กิโลเมตร เป็นแหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับเรื่อง
วิทยาศาสตร์

4. อำเภอนองเสือ

ประวัติศาสตร์

หนองเสือ เป็นอำเภอหนึ่งในเจ็ดอำเภอของจังหวัดปทุมธานี สภาพพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นท้องทุ่ง มีลำคลองไหลผ่านหลายสาย เดิมพื้นที่เป็นป่าดง มีเสือช้างที่ดุร้ายลงมาจากภูเขาทางจังหวัดสระบุรีบ้าง จังหวัดนครนายกบ้าง มาอาศัยกินในหนองน้ำเป็นที่หวาดกลัวของคนทั่วไป หนองน้ำแห่งนี้จึงได้ชื่อว่า "หนองเสือ" ตามชื่อสัตว์ดุร้าย ครั้นตั้งเป็นอำเภอจึงได้นามว่า "อำเภอนองเสือ" แบ่งการปกครองออกเป็น 7 ตำบล 69 หมู่บ้าน และ 8 องค์การบริหารส่วนท้องถิ่น

สังคม

- อำเภอนองเสือมีเนื้อที่รวมทั้งสิ้น 413.632 ตารางกิโลเมตร
- ประชากรรวมทั้งสิ้น จำนวน 56,946 คน (ข้อมูลเดือนพฤษภาคม 2567)
- มีเขตการปกครองแบบตำบลทั้งหมด จำนวน 7 ตำบล ดังนี้
 - ตำบลบึงบา มีประชากรชาย จำนวน 4,246 คน ประชากรหญิง 4,373 คน รวม 8,619 คน
 - ตำบลบึงกาสาม มีประชากรชาย จำนวน 3,641 คน ประชากรหญิง 3,743 คน รวม 7,375 คน
 - ตำบลบึงชำอ้อ มีประชากรชาย จำนวน 4,650 คน ประชากรหญิง 4,760 คน รวม 9,410 คน
 - ตำบลบึงบอน มีประชากรชาย จำนวน 4,932 คน ประชากรหญิง 5,175 คน รวม 10,098 คน
 - ตำบลหนองสามวัง มีประชากรชาย จำนวน 5,715 คน ประชากรหญิง 5,789 คน รวม 11,504 คน
 - ตำบลศาลาครุ มีประชากรชาย จำนวน 2,616 คน ประชากรหญิง 2,674 คน รวม 5,290 คน
 - ตำบลบึงบา มีประชากรชาย จำนวน 2,351 คน ประชากรหญิง 2,299 คน รวม 4,650 คน
- มีองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น 8 แห่ง ได้แก่
 - เทศบาลตำบลหนองเสือ ครอบคลุมพื้นที่บางส่วนของตำบลบึงบา
 - องค์การบริหารส่วนตำบลบึงบา ครอบคลุมพื้นที่ตำบลบึงบา (นอกเขตเทศบาลตำบลหนองเสือ)
 - องค์การบริหารส่วนตำบลบึงบอน ครอบคลุมพื้นที่ตำบลบึงบอนทั้งตำบล
 - องค์การบริหารส่วนตำบลบึงกาสาม ครอบคลุมพื้นที่ตำบลบึงกาสามทั้งตำบล
 - องค์การบริหารส่วนตำบลบึงชำอ้อ ครอบคลุมพื้นที่ตำบลบึงชำอ้อทั้งตำบล

- องค์การบริหารส่วนตำบลหนองสามวัง ครอบคลุมพื้นที่ตำบลหนองสามวังทั้งตำบล
- องค์การบริหารส่วนตำบลศาลาครุ ครอบคลุมพื้นที่ตำบลศาลาครุทั้งตำบล
- องค์การบริหารส่วนตำบลนพรัตน์ ครอบคลุมพื้นที่ตำบลนพรัตน์ทั้งตำบล

เศรษฐกิจ

ภาคเกษตรกรรม (ข้อมูลปี พ.ศ 2563)

- สินค้าทางการเกษตรที่สำคัญ ได้แก่ ข้าวนาปี ข้าวนาปี้ง ถั่วเหลืองหอมทองปทุม ข้าวหอมปทุมธานี
- ปศุสัตว์ ได้แก่ โค กระบือ สุกร ไก่ เป็ด
- สัตว์น้ำจืด ได้แก่ ปลาดุก ปลานิล

วัฒนธรรม

- ประเพณีท้องถิ่น
 - การแข่งขันพายเรือส้ม การแข่งขันเรือร่น้ำในสวนส้ม ต่อมาการแข่งขันเรือร่น้ำส้มได้รับความนิยมมากขึ้น ในปีพ.ศ. 2527 ผู้ใหญ่บุญมี โพธิ์ทัย อดีตผู้ใหญ่บ้านหมู่ 6 ตำบลบึงบา อำเภอหนองเสือ จังหวัดปทุมธานีร่วมกับชาวสวนได้มีการคิดริเริ่มจัดให้มีการจัดแข่งขันเรือร่น้ำส้มขึ้น และได้รับความนิยมมาก จึงมีการแข่งขันกันอย่างต่อเนื่องเป็นประจำทุกปี
 - บุญปิดทองฝังลูกนิมิตวัดบึงบาประภาสวดี การทำบุญปิดทองฝังลูกนิมิต หนึ่งวัดจัดได้หนึ่งครั้ง
- ความรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น
 - ดอกไม้ประดิษฐ์จากผ้าใยบัว ดอกไม้ประดิษฐ์จากผ้าใยบัว ส่วนมากทำดอกบัวเป็นหลัก มีบัวทุก ชนิด เช่น บัวหลวง บัวสาย บัวสัตตบงกช นอกจากนี้ยังมีเยอบีร่า แคนทรียา ไฮเดรเจีย ฯลฯ
 - ดอกไม้ประดิษฐ์จากดินไทย-ดินญี่ปุ่น
 - ตุ๊กตาแพชชั่นจากเศษผ้า
 - ดอกไม้ประดิษฐ์จากใบยางพารา
 - การแปรรูปผลิตภัณฑ์และการเย็บผ้าสำเร็จรูป

- ต่อเรือจำลอง
- ผลิตภัณฑ์จากตึก ผลิตภัณฑ์จากตึก อาทิ แจกัน จานตั้งโชว์ ภาชนะนาฬิกา แก้วเบียร์ แก้วไวน์ กล่องใส่เครื่องประดับ
- ทอพรหมเช็ดเท้า
- ขนมชะมดจาดำ น้ำตาลมะพร้าว ขนมเปียะแก้ว ก๋วยเตี๋ยวหมกวน น้ำผลไม้ (สมุนไพรร) ลูกชิ้นปลาเห็ดหอม

สุขภาพ

- สถานพยาบาล จำแนกตามประเภท (ข้อมูลปี พ.ศ 2563)
 - โรงพยาบาลรัฐ จำนวน 1 แห่ง
 - โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จำนวน 9 แห่ง
 - คลินิกทุกประเภท จำนวน 6 แห่ง
- จำนวนบุคลากรทางการแพทย์ ของภาครัฐ (ข้อมูลปี พ.ศ 2563)
 - แพทย์ จำนวน 6 คน
 - ทันตแพทย์ จำนวน 7 คน
 - เภสัชกร จำนวน 5 คน
 - พยาบาล จำนวน 47 คน
 - พยาบาลเทคนิค จำนวน 2 คน

การศึกษา

ข้อมูลจำนวนสถานศึกษา ครู และนักเรียน (ข้อมูลปี พ.ศ. 2563)

- โรงเรียน จำแนกตามสังกัด จำนวน 29 แห่ง
 - สนง.คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 27 โรงเรียน
 - สนง.คณะกรรมการการส่งเสริมการศึกษาเอกชน 2 โรงเรียน
- ครู จำแนกตามสังกัด จำนวน 532 คน
 - สนง.คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 476 คน
 - สนง.คณะกรรมการการส่งเสริมการศึกษาเอกชน 24 คน

- กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น 32 คน
- เกเรียน จำแนกตามสังกัด จำนวน 6,899 คน
 - สนง.คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 6,692 คน
 - สนง.คณะกรรมการการส่งเสริมการศึกษาเอกชน 207 คน

การท่องเที่ยว

- สถานที่ท่องเที่ยวสำคัญได้ทางศาสนา ได้แก่
 - วัดป่าคลอง 11 ที่ชาวบ้านเรียกกันติดปากว่า คำชะโนด 2 เป็นสถานที่ที่เชื่อกันว่า เป็นจุดเชื่อมต่อระหว่างโลกมนุษย์ และเมืองบาดาล หรือเป็นสถานที่ที่พญานาคปกปักษ์รักษาอยู่ ตั้งอยู่ในตำบลบึงกาสาม อำเภอหนองเสือ จังหวัดปทุมธานี มีความเชื่อกันว่าสถานที่แห่งนี้มีพญานาค คอยทำหน้าที่ปกปักษ์รักษาอยู่ จุดเด่นคือพญานาคกับโบสถ์ไม้กลางสระน้ำ ที่ล้อมรอบด้วยรูปปั้นแกะสลักพญานาคขนาดใหญ่ 4 ตัว ใฝ่อยู่บริเวณสะพานที่ทอดยาวมายังโบสถ์กลางน้ำ
 - วัดบึงบาประภาสวดี ตามประวัติเดิม วัดบึงบาประภาสวดี สร้างเมื่อ พ.ศ.๒๔๖๔ โดยมีขุนรพัฒน์ นายอำเภอหนองเสือ ร่วมกับประชาชนชาวหนองเสือ เป็นผู้ถวายที่ดิน และดำเนินการสร้างวัดและได้ขนานนามว่า "วัดบึงบาประภาสวดี" บึงบาเป็นชื่อของตำบลที่ตั้งและคำว่าประภาสวดี ก็เป็นนามสกุลของขุนรพัฒน์ จึงได้นำมารวมกันตั้งเป็นชื่อวัดต่อมาจนทุกวันนี้ วัดบึงบาประภาสวดี ได้รับพระราชทาน วิสุงคามสีมาเมื่อวันที่ ๑๒ พฤศจิกายน พ.ศ.๒๔๗๑ เขตวิสุงคามสีมากว้าง ๔๐ เมตร ยาว ๘๐ เมตร เมื่อปี พ.ศ.๒๕๓๗ ได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมาใหม่อีกครั้งหนึ่ง เมื่อวันที่ ๙ มิถุนายน พ.ศ.๒๕๓๑ เขตวิสุงคามสีมา กว้าง ๔๐ เมตร ยาว ๘๐ เมตร
 - พระอุโบสถไม้ตะเคียน วัดนพรัตนาราม
 - วัดศรีสโมสร เป็นวัดราษฎร์สังกัดคณะสงฆ์ฝ่ายมหานิกาย ตั้งอยู่ในตำบลบึงบอน อำเภอหนองเสือ จังหวัดปทุมธานี มีที่ดินตั้งวัดเนื้อที่ 17 ไร่ 3 งาน 1 ตารางวา วัดสร้างเมื่อ พ.ศ. 2440

5. อำเภอลาดหลุมแก้ว

ประวัติศาสตร์

อำเภอลาดหลุมแก้วเดิมชื่อ อำเภอเชียงราก ต่อมาในปี พ.ศ. 2460 ได้เปลี่ยนชื่อมาเป็นชื่ออำเภอดังเช่นปัจจุบัน

วันที่ 1 เมษายน 2460 จัดแบ่งอำเภอใหม่ จากเดิมมีอำเภอเมือง อำเภอสามโคก และอำเภอเชียงราก ให้จัดการปกครองเพียงสองอำเภอ ได้แก่ อำเภอเมือง แบ่งเป็น 15 ตำบล อำเภอสามโคก แบ่งเป็น 11 ตำบล และให้รวมท้องที่ตำบลทางตะวันตกของจังหวัดปทุมธานี คือ ตำบลระแหง ตำบลหน้าไม้ ตำบลลาดหลุมแก้ว ตำบลคูบางหลวง ตำบลคูขวาง และตำบลคูตัน มาตั้งเป็น อำเภอลาดหลุมแก้ว ให้ยกเลิกอำเภอเชียงราก และย้ายคณะกรรมการอำเภอเชียงราก มาทำการ ณ ที่ว่าการอำเภอลาดหลุมแก้ว

วันที่ 29 เมษายน 2460 เปลี่ยนแปลงชื่ออำเภอเชียงราก จังหวัดปทุมธานี เป็น อำเภอลาดหลุมแก้ว

สังคม

ลาดหลุมแก้ว เป็นอำเภอหนึ่งในจังหวัดปทุมธานี ตั้งอยู่ทางทิศตะวันตกของจังหวัด มีลักษณะเป็นพื้นที่ราบลุ่มมีคลองผ่านหลายสายปัจจุบันเป็นพื้นที่เชื่อมต่อการเดินทางไปจังหวัดสุพรรณบุรีและจังหวัดนครปฐม อาชีพส่วนใหญ่ของประชากรในอำเภอคือเกษตรกรและมีอุตสาหกรรมบางส่วน

- เนื้อที่ 183.12 ตารางกิโลเมตร
- ประชากรรวมทั้งหมด จำนวน 72,244 คน (ข้อมูลเดือนมกราคม พ.ศ.2567) แบ่งเป็น
 - เป็นประชากรชาย 35,135 คน
 - ประชากรหญิง 37,109 คน (ข้อมูลเดือนมกราคม พ.ศ.2567)
- ข้อมูลประชากรจำแนกเขตการปกครอง
 - ตำบลระแหง เป็นประชากรชาย 9,028 คน ประชากรหญิง 9,632 คน รวม 18,660
 - ตำบลลาดหลุมแก้ว เป็นประชากรชาย 2,721 คน ประชากรหญิง 2,889 คน รวม 5,610
 - ตำบลคูบางหลวง เป็นประชากรชาย 6,269 คน ประชากรหญิง 6,584 คน รวม 12,853
 - ตำบลคูขวาง เป็นประชากรชาย 2,994 คน ประชากรหญิง 3,173 คน รวม 6,167
 - ตำบลคลองพระอุดม เป็นประชากรชาย 4,567 คน ประชากรหญิง 4,980 คน รวม 9,547

- ตำบลบ่อเงิน เป็นประชากรชาย 2,185 คน ประชากรหญิง 2,227 คน รวม 4,462

- ตำบลหน้าไม้ เป็นประชากรชาย 7,371คน ประชากรหญิง 7,574 คน รวม 14,945

พื้นที่อำเภอลาดหลุมแก้วแบ่งเขตการปกครองย่อยเป็น 7 ตำบล ได้แก่ ะแหง ลาดหลุมแก้ว คูบางหลวง คูขวาง คลองพระอุดม บ่อเงิน และหน้าไม้ แต่ละตำบลแบ่งออกเป็นหมู่บ้าน รวม 67 หมู่บ้าน อำเภอลาดหลุมแก้ว ประกอบด้วยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 8 แห่ง ได้แก่

- เทศบาลตำบลระแหง ครอบคลุมพื้นที่บางส่วนของตำบลระแหง
- เทศบาลตำบลคลองพระอุดม ครอบคลุมพื้นที่ตำบลคลองพระอุดมทั้งตำบล
- เทศบาลตำบลคูขวาง ครอบคลุมพื้นที่ตำบลคูขวางทั้งตำบล
- องค์การบริหารส่วนตำบลระแหง ครอบคลุมพื้นที่ตำบลระแหง (นอกเขตเทศบาลตำบลระแหง)
- องค์การบริหารส่วนตำบลลาดหลุมแก้ว ครอบคลุมพื้นที่ตำบลลาดหลุมแก้วทั้งตำบล
- องค์การบริหารส่วนตำบลคูบางหลวง ครอบคลุมพื้นที่ตำบลคูบางหลวงทั้งตำบล
- องค์การบริหารส่วนตำบลบ่อเงิน ครอบคลุมพื้นที่ตำบลบ่อเงินทั้งตำบล
- องค์การบริหารส่วนตำบลหน้าไม้ ครอบคลุมพื้นที่ตำบลหน้าไม้ทั้งตำบล

เศรษฐกิจ

- สินค้าทางการเกษตรที่สำคัญ ได้แก่ กล้ายหอมทองปทุม, ข้าวหอมปทุมธานี
- ผลิตภัณฑ์ที่น่าสนใจ ได้แก่ ดินเผาทรงเครื่องเบญจสิริ, เครื่องปั้นดินเผา

วัฒนธรรม

ความรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น ได้แก่ การปลูกข้าวตอซัง หรือการปลูกข้าวแบบใช้ตอซัง หรือการปลูกข้าวล้มตอ, ความรู้ความสามารถในด้านหัตถกรรมปั้นและจักสาน, โครงการนำผ้าไหมไทยมาประดิษฐ์รูปแบบต่างๆ

สุขภาพ

- สถานพยาบาลอำเภอลาดหลุมแก้ว รวม 6 แห่ง
 - โรงพยาบาลรัฐบาล 1 แห่ง
 - โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล 11 แห่ง
- เจ้าหน้าที่ทางการแพทย์ของรัฐบาล จำนวน 67 คน
 - แพทย์ จำนวน 5 คน

- ทันตแพทย์ จำนวน 7 คน
- เภสัชกร จำนวน 6 คน
- พยาบาล จำนวน 49 คน

การศึกษา

ข้อมูลจำนวนสถานศึกษา ครู และนักเรียน (ข้อมูลปี พ.ศ. 2563)

- โรงเรียน จำแนกตามสังกัด จำนวน 30 แห่ง
 - สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานีเขต 1 จำนวน 22 แห่ง
 - สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 4 จำนวน 4 แห่ง
 - สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน 3 แห่ง
 - สังกัดเทศบาลตำบลคลองพระอุดม จำนวน 1 แห่ง
- นักเรียนปีการศึกษา 2566 รวมทั้งหมด จำนวน 12,261 คน
- บุคลากรทางการศึกษาปีการศึกษา 2566 จำนวน 682 คน

การท่องเที่ยว

- สถานที่ท่องเที่ยวทางศาสนา ได้แก่
 - วัดบัวขวัญ เป็นวัดที่อยู่ในเขตอำเภอลาดหลุมแก้ว ในบริเวณวัดมีพระพุทธรูปปางพระผอม เป็นพระพุทธรูป ปางบำเพ็ญทุกรกิริยา ซึ่งสร้างขึ้นในสมัยรัชกาลที่ 5 พร้อมกับพระพุทธรูปตามระเบียงวัดเบญจมบพิตร นอกจากนี้ยังมีพลับพลาที่ประทับแรกนาขวัญ ในสมัยรัชกาลที่ 6 ที่เรียกว่า "ศาลาแดง" เดิมตั้งอยู่ที่วังพญาไท ในกรุงเทพฯ สร้างเป็นพลับพลาไม้สักทั้งหลังแม้แต่หลังคานับเป็นพลับพลาที่สวยงามและทรงคุณค่าทางสถาปัตยกรรมชิ้นหนึ่ง
 - วัดเจติยหอย ตั้งอยู่หมู่ที่ 4 ตำบลบ่อเงิน อำเภอลาดหลุมแก้ว ใช้ทางหลวงหมายเลข 346 (ปทุมธานี-บางเลน) ถึงหลักกม.ที่ 21-22 แล้วแยกเข้าวัดไปอีก 10 กม. วัดนี้เป็นแหล่งเก่าแก่ของหอยนางรมยักษ์ มีอายุกว่า 1,000 ปี มีเจดีย์ที่ก่อสร้างขึ้นจากการนำเอาหอยนางรมมาสร้างเป็นรูปเจดีย์ จึงเรียกว่า "เจดีย์หอย" มีอยู่ด้วยกัน 2 องค์ องค์แรกอยู่ปากทางเข้าวัด องค์ที่สองอยู่ในบริเวณวัด ในบริเวณวัดมีบึงน้ำขนาดใหญ่มีปลาสาวยที่ทางวัดเลี้ยงอยู่เป็นจำนวนมาก และบ่อเต้าอยู่ข้างๆบึง นักท่องเที่ยวสามารถซื้ออาหารเลี้ยงปลาและเต้าได้

- วัดลำหาเมฆ ตั้งอยู่ที่ บ้านลำหาเมฆ หมู่ที่ 5 ตำบลบ่อเงิน อำเภอลาดหลุมแก้ว ห่างจาก
จังหวัดตามเส้นทางถนนปทุมธานี-บางเลน ประมาณ 14 กม. อยู่ระหว่างทางไปวัดเจติยหอย จะ
พบทางแยกเลี้ยวซ้ายเข้าวัด ระยะทางจากทางแยกนี้ประมาณ 1 กม. สิ่งที่น่าสนใจคือ บริเวณบึง
น้ำไหลของวัดมีนก หลากหลายชนิดอาศัยสร้างรัง พักไข่ตามธรรมชาติจำนวนมาก ได้แก่ นก
กระยางขาว นกกระสา นกกาน้ำ และนกชนิดอื่นๆ
- วัดบัวสุวรรณประดิษฐ์ เป็นวัดราษฎร์สังกัดคณะสงฆ์ฝ่ายมหานิกาย ตั้งอยู่ในตำบลระแหง อำเภอ
ลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี มีที่ดินตั้งวัดเนื้อที่ 154 ไร่ 3 งาน 84 ตารางวา ที่ธรณีสงฆ์จำนวน
2 แปลง โฉนดเลขที่ 749 ทางทิศเหนือของวัดติดต่อกับลำคลองมหาโยธา พื้นที่ตั้งวัดเป็นที่ราบ
ต่ำ และสร้างเมื่อ พ.ศ. 2460 โดยมีนายบุญ นางสำเภา บัวสุวรรณ เป็นผู้ถวาย เรียกว่า วัดใหม่ตา
บุญ ต่อมาได้เปลี่ยนชื่อเป็น "วัดบัวสุวรรณประดิษฐ์" ได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมา เมื่อวันที่ 24
มิถุนายน พ.ศ. 2522 เขตวิสุงคามสีมา กว้าง 27 เมตร ยาว 43 เมตร ทางวัดได้เปิดสอนพระ
ปริยัติธรรมตั้งแต่ พ.ศ. 2470
- วัดเนกขัมมาราม เป็นวัดราษฎร์สังกัดคณะสงฆ์ฝ่ายธรรมยุติกนิกาย ตั้งอยู่ในตำบลหน้าไม้ อำเภอ
ลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี มีที่ดินตั้งวัดเนื้อที่ 49 ไร่ คุณเล็ก นาคสารณ์ ได้รับบริจาคที่ดินให้
มูลนิธิมหามกุฏราชวิทยาลัย เนื้อที่ 327 ไร่ 2 งาน 20 ตารางวา มูลนิธิแบ่งให้เป็นที่สร้างวัด 49
ไร่ ชุนชนระบิณ เป็นผู้ดำเนินการสร้างวัด กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศการตั้งเป็นวัดเมื่อวันที่
2 พฤษภาคม พ.ศ. 2499 ได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมาเมื่อวันที่ 5 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2500 เขต
วิสุงคามสีมา กว้าง 30 เมตร ยาว 60.50 เมตร นอกจากนี้ทางวัดได้เปิดสอนพระปริยัติธรรมมา
ตั้งแต่ พ.ศ. 2494 โรงเรียนสอนเด็กก่อนเกณฑ์ เริ่มมาตั้งแต่ พ.ศ. 2525 นอกจากนี้ยังให้ทาง
ราชการสร้างโรงเรียนประชาบาลสอนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานประถมศึกษาแห่งชาติ
ในที่ดินของวัด
- วัดทองสะอาด เป็นวัดราษฎร์สังกัดคณะสงฆ์ฝ่ายมหานิกาย ตั้งอยู่ริมคลองพระอุดม ในตำบล
คลองพระอุดม อำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี มีที่ดินตั้งวัดเนื้อที่ 26 ไร่ 1 งาน 6 ตาราง
วา วัดทองสะอาดสร้างขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2436

6. อำเภอลำลูกกา

ประวัติศาสตร์

อำเภอลำลูกกาสมัยก่อนเป็นที่ราบลุ่มเต็มไปด้วยป่าพงป่าอ้อ เป็นที่อยู่อาศัยของสัตว์ป่าทั่วไป สภาพของพื้นที่เป็นที่รกร้างกว้างใหญ่ มีชื่อเรียกว่า "ทุ่งหลวง" ต่อมาในรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ 5) ประมาณปี พ.ศ. 2433 พระองค์ทรงเห็นว่าทุ่งหลวงกว้างใหญ่ไพศาลมาก ควรให้ประชาชนเข้ามาอยู่เป็นที่พักอาศัยทำมาหากิน ประกอบกับมีพระราชดำริว่า กรุงเทพมหานคร เป็นสำคัญ สมควรต้องขุดทุกปี จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้บริษัทขุดคลองแลคูนาสยาม ดำเนินการขุดคลองหกวา เริ่มจากคลองซอยที่ 2 ไปจนถึงอำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทรา เป็นระยะทาง 900 เส้นเศษ และขุดคลองซอยที่เป็นระยะห่างกัน 60 เส้น จำนวน 16 คลอง ผลจากการขุดคลองนี้ทำให้ประชาชนที่อยู่ในถิ่นกันดารต่างอพยพพาลี้ภัยเข้ามาอาศัยอยู่และทำการปลูกมากยิ่งขึ้น

สำหรับชื่ออำเภอลำลูกกานี้ตามประวัติบอกว่า แต่เดิมนั้นในท้องที่อำเภอนี้มีลำธารไหลผ่านมาบรรจบเป็นรูปตีนกา และปรากฏว่ามีนกมาอาศัยทำรังอยู่เป็นจำนวนมาก เพราะที่รวมของลำธารนี้อุดมสมบูรณ์ไปด้วยกุ้ง ปลา อาหารของสัตว์นานาชนิด ประชาชนจึงเรียนกันว่า "บึงลำลูกกา" ตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา เมื่อทางราชการได้ตั้งอำเภอขึ้นใกล้กับบึงนี้เมื่อประมาณ พ.ศ. 2447 จึงขนานนามว่า อำเภอลำลูกกา สันนิษฐานว่าเป็นเพราะนิยมใช้คำสั้น ๆ

สังคม

- เนื้อที่ : 297.71 ตร.กม. (114.95 ตร.ไมล์)

- ประชากร :

ข้อมูลพฤษภาคม ปี พ.ศ.2567

ยอดรวมทั้งอำเภอ: จำนวนชาย: 139,356 จำนวนหญิง: 156,210 คนรวม: 295,566 คน

- จำนวนประชากรในแต่ละตำบล :

- ตำบลพืชมุข เป็นประชากรชาย 2,035 คน ประชากรหญิง 1,9872 คน รวม 4,022
- ตำบลบึงคอไห เป็นประชากรชาย 4,016 คน ประชากรหญิง 4,046 คน รวม 8,062
- ตำบลลำไทร เป็นประชากรชาย 4,290 คน ประชากรหญิง 4,411 คน รวม 8,701

- ตำบลบึงทองหลาง เป็นประชากรชาย 5,339 คน ประชากรหญิง 5,648 คน รวม 10,987
- ตำบลคลองพระอุดม เป็นประชากรชาย 4,567 คน ประชากรหญิง 4,980 คน รวม 9,547
- ตำบลลำลูกกา เป็นประชากรชาย 15,509 คน ประชากรหญิง 16,462 คน รวม 31,971
- ตำบลบึงคำพร้อย เป็นประชากรชาย 24,103 คน ประชากรหญิง 27,238 คน รวม 51,341
- ตำบลลาดสวาย เป็นประชากรชาย 33,921 คน ประชากรหญิง 38,967 คน รวม 72,888
- ตำบลคูคต เป็นประชากรชาย 50,143 คน ประชากรหญิง 57,451 คน รวม 107,594
- ชนิตพันธุ์ในพื้นที่ : ไทย ไทยเชื้อสายมอญ และชาวไทยมุสลิม
- ศาสนา : ศาสนาพุทธ ร้อยละ 70% และ ศาสนาอิสลาม ร้อยละ 30%
- ภาษาที่ใช้ : ภาษาไทยภาคกลาง

เศรษฐกิจ

- ภาคการเกษตร ข้อมูลปี พ.ศ. 2562
 - ตำบลบึงคำพร้อย มีพื้นที่ทำนาทั้งหมด 2,485 ไร่ โดยมีผลผลิตเฉลี่ยรวม 2,220,400 กิโลกรัมต่อปี
 - ตำบลลำลูกกา มีพื้นที่ทำนาทั้งหมด 1,584 ไร่ โดยมีผลผลิตเฉลี่ยรวม 1,379,200 กิโลกรัมต่อปี
 - ผลผลิตทางการเกษตรอื่น ๆ เช่น พืชไร่ พืชผัก ไม้ดอก ไม้ประดับ ไม้ผล ไม้ยืนต้น สมุนไพร
- สถานประกอบการอุตสาหกรรม รวม 777 แห่ง (ข้อมูลปี 2563)

วัฒนธรรม

- ด้านการแพทย์แผนไทย และสมุนไพร ได้แก่ การอาบน้ำ-เข้ากระโจม
- ผลิตภัณฑ์ของตำบล และภูมิปัญญา ได้แก่ ผลิตภัณฑ์ ปลาตากแดดเดียว ผลิตภัณฑ์ หัตถกรรมจักสานจากหวาย หมูสวรรค์ หมูทุบ หมูฝอย นาฬิกาประดิษฐ์จากเมล็ดพืช การปลูกหญ้าปูสนาม พริกแกงพืชมุด ปลาแดดเดียวพืชมุด บัวกระถางพืชมุด กระถางปูนพืชมุด ปลูกไม้ดอกไม้ประดับ เครื่องหนังจากปลากระเบน ตำบลบึงทองหลาง การทำผลิตภัณฑ์จากป่านศรนารายณ์ ตำบลลาดสวาย กลุ่มอาชีพหัตถกรรมผลิตภัณฑ์หวายชุมชนประชุมราษฎร์พัฒนา ตำบลบึงคำพร้อย มன்றการช่าง ผู้ผลิตธัญภัณฑ์ รถเกียร์และท่อวิดน้ำ ปุ๋ยหมักตรา “ดาวเกษตร” ตำบลลำลูกกา
- ประเพณี ได้แก่ ประเพณีลอยกระทงของตำบลพืชมุด ประเพณีแข่งขันเรือพายพื้นบ้าน พิธีบวงสรวงพระพินธุศวร ดนตรีไทยคณะ น. อุทิศศิลป์ ดนตรีพื้นบ้าน รำมะนา (Rummana ประเพณีจุดลูกหน
- หัตถกรรม ได้แก่ ตะกร้อหวายชาวลำลูกกา

สุขภาพ

- จำนวนสถานพยาบาล (ข้อมูลปี พ.ศ 2563)
 - โรงพยาบาลรัฐบาล 1 แห่ง
 - โรงพยาบาลเอกชน 4 แห่ง
 - โรงพยาบาลส่งเสริม สุขภาพตำบล 13 แห่ง
 - คลินิกทุกประเภท 154 แห่ง
- จำนวนเจ้าหน้าที่ทางการแพทย์ภาครัฐ (ข้อมูลปี พ.ศ 2563)
 - แพทย์ 12 คน
 - ทันตแพทย์ 10 คน
 - เภสัชกร 6 คน
 - พยาบาล 93 คน

การศึกษา

ข้อมูลจำนวนสถานศึกษา ครู และนักเรียน (ข้อมูลปี พ.ศ. 2563)

- โรงเรียน จำแนกตามสังกัด จำนวน 54 แห่ง แบ่งเป็น
 - สนง.คณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน 37 แห่ง
 - สนง.คณะกรรมการ ส่งเสริมการศึกษาเอกชน 13 แห่ง
 - กรมส่งเสริม การปกครองส่วนท้องถิ่น 4 แห่ง
- ครู จำแนกตามสังกัด 1,944 คน แบ่งเป็น
 - สนง.คณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน 1,486 คน
 - สนง.คณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน 373 คน
 - กรมส่งเสริม การปกครองส่วนท้องถิ่น 85 คน
- นักเรียน จำแนกตามสังกัด จำนวน 34,371 คน แบ่งเป็น
 - สนง.คณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน 17,898 คน
 - สนง.คณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน 13,039 คน
 - กรมส่งเสริม การปกครองส่วนท้องถิ่น 3,434 คน

การท่องเที่ยว

- สถานที่ท่องเที่ยวสำคัญ (ข้อมูลปี พ.ศ. 2567) ได้แก่ ตลาดเก่า 100 ปี คลองสิบสอง สกายวอล์ค ลำลูกกา
- สถานที่ท่องเที่ยวสำคัญทางศาสนา (ข้อมูลปี พ.ศ. 2567) ได้แก่ วัดสายไหม วัดดอนใหญ่ วัดประชุมราษฎร์ วัดพิชอุคม วัดสุวรรณบำรุงราชวราราม วัดประยูรธรรมาราม
- สถานที่ท่องเที่ยวสำคัญเกี่ยวข้องกับพิพิธภัณฑ์ (ข้อมูลปี พ.ศ. 2567) ได้แก่ อนุสรณ์สถานแห่งชาติ

7. อำเภอสามโคก

ประวัติศาสตร์

อำเภอสามโคกเดิมเป็น "เมืองสามโคก" เพราะมีโคกโบราณอยู่ในเมือง 3 แห่ง ที่ตั้งดั้งเดิมของเมืองสามโคกอยู่ที่บริเวณวัดพญาเมือง (ปัจจุบันเป็นวัดร้างอยู่ใกล้ ๆ กับวัดป่าจิว) เมื่อเสียกรุงศรีอยุธยาแก่พม่าครั้งที่ 1 ในปีพ.ศ. 2112 เมืองนี้ได้ร้างไป

จนถึงพ.ศ. 2203 ในรัชสมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราช สมิงเปอกับพรรคพวกมอญด้วยกัน 11 คน ได้พาครอบครัวมอญประมาณหมื่นคนอพยพหนีการกดขี่ของพม่าเข้ามาพึ่งพระบรมโพธิสมภารสมเด็จพระนารายณ์มหาราช พระองค์ได้โปรดเกล้าฯ ให้ไปตั้งบ้านเรือนอยู่ที่ "บ้านสามโคก" ริมฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยาฝั่งตะวันตก (บริเวณระหว่างวัดตำหนักกับวัดสะแก) ชุมชนมอญได้ขยายตัวเจริญรุ่งเรืองขึ้นตามลำดับ จึงได้ตั้งเป็นเมืองขึ้นในบริเวณใกล้กับวัดสิงห์และใช้ชื่อว่า เมืองสามโคก

ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ 5) ได้ทรงตั้งเป็น อำเภอสามโคก ตามพระราชบัญญัติการปกครองท้องที่ ร.ศ.116 (พ.ศ. 2440) จึงได้ย้ายที่ว่าการอำเภอไปตั้งในที่แห่งใหม่ที่ปากคลองบางเตยข้างเหนือริมฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยาฝั่งตะวันตก

สังคม

- เนื้อที่ 94,967 ตารางกิโลเมตร
- ประชากร ชาย 27,767 หญิง 29,721 รวมทั้งหมด 57,488 คน (ข้อมูลเดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2567)
- มีเขตการปกครองทั้งหมด 11 ตำบล ประกอบด้วย
 - ตำบลกระแซง (องค์การบริหารส่วนตำบลกระแซง)
 - ตำบลคลองควาย (องค์การบริหารส่วนตำบลคลองควาย)
 - ตำบลเชียงรากน้อย (องค์การบริหารส่วนตำบลเชียงรากน้อย)
 - ตำบลเชียงรากใหญ่ (เทศบาลตำบลเชียงรากใหญ่)
 - ตำบลท้ายเกาะ (องค์การบริหารส่วนตำบลท้ายเกาะ)
 - ตำบลบางกระบือ (องค์การบริหารส่วนตำบลบางกระบือ)
 - ตำบลบางเตย (เทศบาลตำบลบางเตย)
 - ตำบลบางโพธิ์เหนือ (องค์การบริหารส่วนตำบลบางโพธิ์เหนือ)

- ตำบลบ้านจั่ว (องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านจั่ว)
- ตำบลบ้านปทุม (องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านปทุม)
- ตำบลสามโคก(เทศบาลตำบลสามโคก)
- ชนิตพันธุ์ในพื้นที่ ประกอบด้วย ไทย ไทยเชื้อสายมอญ ลาว จีน
- ศาสนา ได้แก่ พุทธ
- ภาษาส่วนใหญ่ที่ใช้เป็นภาษาไทยภาคกลาง

เศรษฐกิจ

- สินค้าทางการเกษตรที่สำคัญ ได้แก่ กล้วยหอมทองปทุม กล้วยไม้ ปลาตุ๊ก ผลิตภัณฑ์กระเป๋าด้าย
- วิสาหกิจชุมชน
 - วิสาหกิจชุมชนงานหัตถศิลป์ถิ่นสามโคก สินค้าได้แก่ สไบมอญ ตะกร้า และเครื่องใช้อื่นๆ
 - วิสาหกิจชุมชนจิตเกื้อกูลปทุมธานี ปลูกพืชสมุนไพร เช่น กระเทียม กัญชา กัญชง ฟักทะลายโจร ผลิตภัณฑ์ผัก ไม้ผล ไม้ยืนต้น พืชสมุนไพร และประมง แปรรูปสมุนไพร
 - วิสาหกิจชุมชนมูลไส้เดือน100% บ้านคลองอ้ายจาม ที่นี้จะมีการเลี้ยงไส้เดือนเพื่อผลิตมูลไส้เดือน และมีแปลงสาธิตปลูกพืชสมุนไพร ได้แก่ ฟักทะลายโจร กระเทียม
 - วิสาหกิจชุมชนกลุ่มภูมิปัญญาไทยสมุนไพรบางเตย ทำผลิตภัณฑ์เกี่ยวกับลูกประคบสมุนไพร และ ผลิตภัณฑ์จากสมุนไพรอื่นๆ
 - วิสาหกิจชุมชนพืชกระเทียมปทุมธานี เชียงรากใหญ่ ทำเกี่ยวกับการแปรรูปพืชกระเทียม (ดำเนินการหลังขออนุญาต) ผลิตภัณฑ์อินทรีย์ ดินปลูก น้ำหมักชีวภาพ
 - วิสาหกิจชุมชนมะตาดรามัญบ้านศาลาแดงเหนือ ทำผลิตภัณฑ์เกี่ยวกับกะปิหมักหมื่นรอบ พริกแกงเผ็ด และพริกแกงอื่นๆ กระยาสารท และขนมไทยพื้นบ้านอื่นๆ อาหารพื้นบ้าน
 - วิสาหกิจชุมชนกลุ่มแม่บ้านสวยใสพัฒนา ทำผลิตภัณฑ์เกี่ยวกับ ผลิตภัณฑ์สมุนไพรดาวอินคาและอื่นๆ พวงหรีดดอกไม้สด และดอกไม้ประดิษฐ์จากวัสดุอื่นๆ
 - วิสาหกิจชุมชนอาสาพัฒนาเชียงรากใหญ่ ทำผลิตภัณฑ์เกี่ยวกับ ผลิตภัณฑ์สมุนไพรและจำหน่ายพืชผักปลอดสารพิษ ผลิตภัณฑ์และจำหน่ายสินค้าจากแปลงเกษตรผสมผสาน

- วิสาหกิจชุมชนกลุ่มแปลงใหญ่ผักตำบลบางเตย ทำผลิตภัณฑ์เกี่ยวกับ ผักกาดหอม , ผักกาดหอม ปลอดภัยได้มาตรฐาน GAP ผลิตผัก และผักปลอดภัยได้มาตรฐาน GAP
- วิสาหกิจชุมชนรุ่งโรจน์ ทำผลิตภัณฑ์เกี่ยวกับ เห็ดชนิดต่างๆ
- วิสาหกิจชุมชนศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงบ้านสวนพันธุ์ผัก ทำผลิตภัณฑ์เกี่ยวกับ ผักปลอดสารพิษ บั้วหมัก น้ำหมักชีวภาพ ผลิตภัณฑ์ชุมชน พลังงานชุมชนแก๊สชีวภาพ
- วิสาหกิจชุมชนดอกดิน ทำผลิตภัณฑ์เกี่ยวกับ ดินผสมพร้อมปลูก
- วิสาหกิจชุมชนอิงน้ำสามโคก ทำผลิตภัณฑ์เกี่ยวกับ ผลิตอาหารเพื่อสุขภาพ และ อาหารท้องถิ่น ครีมน้ำมันนวด ยาดม ยาลม ยาหม่อง น้ำมันหอมระเหย- เจลทำความสะอาดร่างกาย สบู่ ยา สระผม ครีม และอื่น ๆ น้ำสมุนไพร การนวด ของชำร่วย ที่ระลึก สินค้าจากงานฝีมือหัตถกรรม
- วิสาหกิจชุมชนกล้วยแปรรูปบางกระบือ ทำผลิตภัณฑ์เกี่ยวกับ กล้วยฉาบ มะม่วงกวน กล้วยตาก กล้วยอบ กล้วยทอด
- วิสาหกิจชุมชน G FARM AT.SAMKHOK ทำผลิตภัณฑ์เกี่ยวกับ ไร่นาสวนผสม เกษตรท่องเที่ยว ไก่ เป็ด
- วิสาหกิจชุมชนกลุ่มแม่บ้านคลองคู ทำผลิตภัณฑ์เกี่ยวกับ น้ำพริกเผา ไข่เค็ม
- วิสาหกิจชุมชนผลิตสมุนไพรเพื่อการแพทย์ตำบลบ้านจิว ทำผลิตภัณฑ์เกี่ยวกับ ผลิตพืชและแปรรูปพืชสมุนไพรเพื่อการแพทย์
- วิสาหกิจชุมชนท่องเที่ยววิถีชุมชนตำบลบ้านจิว ทำผลิตภัณฑ์เกี่ยวกับ หมี่กรอบ และขนมไทย อื่นๆ สไลม์มอยู น้ำยาเอนกประสงค์ ไข่เค็ม
- วิสาหกิจชุมชนตั้งใจธรรม ทำผลิตภัณฑ์เกี่ยวกับ ผลิตภัณฑ์แชมพูล้างรถยนต์ ล้างพื้น ,ผลิตภัณฑ์ เอนไซม์ การแปรรูปข้าว
- วิสาหกิจชุมชนกระเตงผลิตข้าวและแปรรูปสินค้าทางการเกษตร ทำผลิตภัณฑ์เกี่ยวกับ แปรรูปข้าว แปรรูปอาหาร(ไข่เค็ม)
- วิสาหกิจชุมชนมณีนิจ เสื้อผ้าสำเร็จรูป ทำผลิตภัณฑ์เกี่ยวกับ ผลิตและจำหน่ายเสื้อผ้าสำเร็จรูป เด็กและผู้ใหญ่จาก
- วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเกษตรกรร่วมใจพัฒนา หมู่ 6 ตำบลบางเตย อำเภอสามโคก จังหวัดปทุมธานี ทำผลิตภัณฑ์เกี่ยวกับ ผลิตข้าว/ผักปลอดภัย ปลาตากแห้ง ปลาสด

- วิสาหกิจชุมชนชุมชนสไบมอญบ้านศาลาแดงเหนือ ทำผลิตภัณฑ์เกี่ยวกับ ปักเย็บผ้าไทย ปักสไบมอญ ธงตะขาบ
- วิสาหกิจชุมชนกลุ่มแม่บ้านบ้านทางเกวียน ทำผลิตภัณฑ์เกี่ยวกับ ผลิตภัณฑ์แกงอาหารแปรรูปอื่น ๆ ไช้เค็ม ข้าวต้มมัด ผีอก มัน กล้วย เห็ด ทอด กล้วยตาก
- วิสาหกิจชุมชนบ้านเบิร์ด เบิร์ด ตามรอยเท้าพ่อ เป็นแหล่งเรียนรู้อาชีพที่หลากหลาย และเป็นแหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับสมุนไพร
- วิสาหกิจชุมชนกลุ่มโรงสีข้าวชุมชนตำบลเชียงรากใหญ่ ทำเกี่ยวกับการสีข้าวเปลือก ทำข้าวสารบรรจุถุง
- วิสาหกิจชุมชนคลองสระ ทำผลิตภัณฑ์เกี่ยวกับ แปรรูปกล้วย สมุนไพรอบแห้ง ผลไม้อบแห้งแปรรูปปลา ผักปลอดสารพิษ ผลไม้ปลอดสารพิษ ผลิตภัณฑ์อินทรีย์
- วิสาหกิจชุมชนศูนย์เรียนรู้ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมมอญบ้านศาลาแดงเหนือ
- วิสาหกิจชุมชนศูนย์ถ่ายทอดภูมิปัญญาและการอนุรักษ์ขนมไทยบ้านปากอาจ ทำผลิตภัณฑ์เกี่ยวกับ ขนมไทยชนิดต่างๆ กระเป๋าดำ ที่รองจานปักมือ ที่รองแก้วปักมือ
- วิสาหกิจชุมชนคอตตอน ดีไซน์ ทำผลิตภัณฑ์เกี่ยวกับ ผ้าฝ้ายทอมือ โดยกีโบริณ ผลิตภัณฑ์และแปรรูปกระเป๋าด้วยผ้าฝ้ายทอมือ ผลิตภัณฑ์และแปรรูปรองเท้าด้วยผ้าฝ้ายทอมือ ผลิตภัณฑ์และแปรรูปเครื่องแต่งกายด้วยผ้าฝ้ายทอมือ ผลิตภัณฑ์ที่ผลิตและแปรรูปด้วยผ้าฝ้ายทอมือ
- วิสาหกิจชุมชนกลุ่มอาชีพสตรีบ้านจิว ทำผลิตภัณฑ์เกี่ยวกับ น้ำพริกแกงเผ็ด น้ำพริกแกงส้ม
- วิสาหกิจชุมชนการผลิตฟางข้าวบ้านทางยาว ทำผลิตภัณฑ์เกี่ยวกับ ผลิตภัณฑ์ฟางข้าว
- วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเกษตรกรเฉลิมพระเกียรติบ้านทางยาว ทำผลิตภัณฑ์เกี่ยวกับ ผลิตภัณฑ์ข้าวมอลต์ น้ำผลไม้ สุนัขและสุรากลั่น เครื่องดื่มปรุงสำเร็จทำจากข้าวมอลต์
- วิสาหกิจชุมชนผลิตหมี่กรอบบ้านศาลาแดงเหนือ ทำผลิตภัณฑ์เกี่ยวกับ หมี่กรอบ น้ำพริกต่าง ๆ กะปิกุ้งผอย
- วิสาหกิจชุมชนกลุ่มอาชีพก้าน้ำ หมู่ 2 ต.กระแซง ทำผลิตภัณฑ์เกี่ยวกับ ขนมเปียะ กระจ่างสารท คูกี้
- วิสาหกิจชุมชนขนมไทย หมู่ 6 ต.คลองควาย ทำผลิตภัณฑ์เกี่ยวกับ กาละแม, กระจ่างสารท, ขนมกง, สามเกลองาดำ

- วิสาหกิจชุมชนส้มทองเบเกอร์รี่ ต.เชียงรากน้อย ทำผลิตภัณฑ์เกี่ยวกับ ทำขนมปัง , พิชซ่า
- วิสาหกิจชุมชนศูนย์ข้าวชุมชนตำบลคลองควาย ทำผลิตภัณฑ์เกี่ยวกับ ผลิตภัณฑ์ข้าวพันธุ์ดีจำหน่าย
- วิสาหกิจชุมชนแปรรูปผลผลิตการเกษตรแสงตะวัน ม.1 ต.กระแซง ทำผลิตภัณฑ์เกี่ยวกับ น้ำส้มเกี๊ยวหิมะ ข้าวหลาม ชาเขียว ผลิตภัณฑ์ผ้าทอ/เสื้อผ้าอื่นๆ จากใยกล้วย ดอกไม้ประดิษฐ์จากฟางข้าว

วัฒนธรรม

- ประเพณีท้องถิ่น ได้แก่ ประเพณีรำพาข้าวสาร ประเพณีส่งข้าวแช่ ประเพณีแห่หางหงส์ ประเพณีฮ้อยปะจู ประเพณีทำบุญวันสาทร มอญ ประเพณีตักบาตรพระร้อย ประเพณีตักบาตรน้ำผึ้ง ประเพณีก่อพระเจดีย์ทราย ประเพณีเปิงซังกรานต์ ประเพณีมอญคั่ง ประเพณีล้างเท้าพระ
- อาหารพื้นเมือง ได้แก่ แกงข้าวตัง หมี่กรอบโบราณ ต้มจืดใบกระเจียวมอญ แกงส้มมอญ แกงส้มมะตาด

สุขภาพ

- จำนวนสถานพยาบาลทั้งหมด 22 แห่ง แบ่งเป็น
 - โรงพยาบาลรัฐบาล 1 แห่ง
 - โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล 11 แห่ง
 - คลินิกทุกประเภท 10 แห่ง
- จำนวนบุคลากรทางการแพทย์ ทั้งหมด 65 คน แบ่งเป็น
 - แพทย์ 6 คน
 - ทันตแพทย์ 8 คน
 - เภสัชกร 5 คน
 - พยาบาล 46 คน

การศึกษา

ข้อมูลจำนวนสถานศึกษา ครู และนักเรียน

- โรงเรียนสังกัดอำเภอสามโคก 27 แห่ง แบ่งเป็น
 - สพฐ. 24 แห่ง

- อปท. 2 แห่ง
- สข. 1 แห่ง
- นักเรียน รวมทั้งหมด จำนวน 10,322 คน
- บุคลากรทางการศึกษา จำนวน 465 คน

ห้องสมุดประชาชนอำเภอสามโคก 1 แห่ง

การท่องเที่ยว

- สถานที่ท่องเที่ยวสำคัญ ได้แก่ ตลาดโรงเกลือท้ายเกาะ ตลาดอิงน้ำสามโคก กระท่อมลุงจรรย์ Pumpkin Art Town ดงตาลสามโคก
- สถานที่ท่องเที่ยวสำคัญทางศาสนา ได้แก่
 - วัดโบสถ์ หรือรู้จักในชื่อวัดโบสถ์หลวงพ่อโตองค์ใหญ่ เป็นพระอารามหลวงชั้นตรีชนิดสามัญสังกัดคณะสงฆ์ฝ่ายธรรมยุติกนิกาย ตั้งอยู่ริมแม่น้ำเจ้าพระยา ในหมู่ที่ 1 บ้านท้ายดง ตำบลบางกระบือ อำเภอสามโคก จังหวัดปทุมธานี มีเนื้อที่ 30 ไร่เศษ วัดโบสถ์ตั้งวัดเมื่อ พ.ศ. 2370 ได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมาเมื่อวันที่ 13 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2496 ต่อมาเมื่อ พ.ศ. 2557 ได้รับการยกสถานะเป็นพระอารามหลวงชั้นตรีชนิดสามัญ โดยจุดเด่นของวัด คือ รูปปั้นสมเด็จพระพุฒาจารย์ (โต พรหมรังสี) ปางเทศนาธรรม ซึ่งมีขนาดใหญ่ มีความสูงถึง 28 เมตร สร้างเมื่อปี พ.ศ. 2549 ผู้จัดสร้างถวาย คือ นายวัชรพงศ์ ระดมสิทธิพัฒน์ บริเวณลานธรรมหลวงพ่อโตมีวิหารคดล้อมสร้างในรูปแบบสมัยใหม่ ในวาระเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช 80 พรรษา เมื่อ 5 ธันวาคม พ.ศ. 2550 บริเวณลานธรรมหลวงพ่อโตมีทางเดินไปยังศาลาจัตุรมุขยอดมงกุฏ นอกจากนั้นยังมีหลวงพ่อโสธรองค์ใหญ่และพระสิวลี ริมแม่น้ำมีวังมัจฉาที่ประชาชนมักมาให้อาหารปลากัน และมีพระพุทธรูปสำคัญ หลวงพ่อเหลือ ถือว่าเป็นพระพุทธรูปคู่บ้านคู่เมืองปทุมธานี เป็นพระพุทธรูปปางมารวิชัยสร้างด้วยศิลาทรายราวปี พ.ศ. 2507 มีโจรเข้ามาลักลอบตัดเศียรพระพุทธรูปภายในโบสถ์ เหลือแต่เพียงหลวงพ่อกุศล ชาวบ้านจึงเรียกพระพุทธรูปนี้ว่า หลวงพ่อกุศล
 - วัดสิงห์ ได้รับวิสุงคามสีมา (ได้รับพระราชทานพื้นที่จากพระเจ้าแผ่นดินให้สร้างโบสถ์) เมื่อวันที่ 29 กันยายน พ.ศ. 2210 ภายในวัดมีอุโบสถ กว้าง 8.50 เมตร ยาว 18.00

เมตร สร้างเมื่อ พ.ศ. 2300 อาคารทรงไทย หอสวดมนต์ ศาลาการเปรียญ วิหารน้อย
ศาลาดิน วิหารโถง กุฏิพระโบราณ

- วัดสะแก ตั้งอยู่ในหมู่ที่ 2 บ้านธาตุ ตำบลสามโคก อำเภอสามโคก จังหวัดปทุมธานี ห่าง
จากตัวจังหวัดประมาณ 6 กิโลเมตร สร้างในราว พ.ศ. 2115 สมัยอยุธยาตอนกลาง (รัช
สมัยสมเด็จพระมหาธรรมราชา) จึงมีสิ่งเก่าแก่วัดมากมายได้แก่ หมู่เจดีย์ เจดีย์แบบ
จีน (ละ) พระประธานที่งดงาม วิหารเก่า พระเจดีย์เก่า พระพุทธรูป และเรือนไทย
ภายในวัดมีกุฏิสงฆ์ อาคารทรงไทยแบบรามัญ เป็นอาคารเจดีย์ย่อมุมไม้สิบสองและเจดีย์
แบบอื่น มีโบสถ์และหอระฆังเก่าสมัยอยุธยา